

Barneverntjenesten

Forvaltningsrevisjon - Kragerø kommune

2019 :: 715 023

[Klikk her for tips til å
lese rapporten
elektronisk](#)

Innhold

Sammendrag	4
1 Innledning.....	7
1.1 Kontrollutvalgets bestilling.....	7
1.2 Vestmar barneverntjeneste.....	7
1.3 Problemstillinger og revisjonskriterier	7
1.4 Avgrensning.....	8
1.5 Metode og kvalitetssikring	8
1.6 Høring.....	9
2 Organisering av tjenestene	10
2.1 Organisering, mål og ansvar	10
2.2 Tilgang til lover og forskrifter	12
2.3 Ansattes kunnskap	13
2.4 Medvirkning	15
2.5 Erfaringer fra barn og foreldre.....	16
2.6 Risikovurdering.....	17
2.7 Arbeid med rutiner	17
2.8 Overvåking og gjennomgang av internkontroll.....	18
2.9 Revisors vurdering av organisering og internkontroll	19
3 Barneverntjenestens samarbeid.....	21
3.1 Rutiner og tiltak for samarbeid.....	21
3.2 Barneverntjenestens samarbeid med andre instanser	25
3.3 Revisors vurdering av samarbeidet.....	29
4 Barneverntjenestens håndtering av meldinger	31
4.1 Behandling av bekymringsmeldinger innen frist.....	31
4.2 Begrunnelse av henleggelse	32
4.3 Tilbakemelding til melder innen tre uker.....	32
4.4 Revisors vurderinger.....	33
5 Barneverntjenestens håndtering av undersøkelser	35
5.1 Synliggjøring av barneverntjenestens vurderinger	35
5.2 Varighet på undersøkelsen - fristbrudd	36
5.3 Informasjon til foreldre ved fristbrudd	37
5.4 Barn skal vært hørt	38
5.5 Tilbakemelding til melder om utfall av undersøkelsen	38
5.6 Revisors vurdering	39
6 Konklusjoner og anbefalinger.....	40
6.1 Konklusjoner	40
6.2 Anbefalinger.....	42
Litteratur og kildereferanser	43
Tabelloversikt.....	44

Figuroversikt	44
Vedlegg 1: Rådmannens høringsuttalelse	45
Vedlegg 2: Revisjonskriterier	47
I hvilken grad har barneverntjenesten en forsvarlig organisering av tjenestene?	47
I hvilken grad samarbeider barneverntjenesten systematisk med andre kommunale instanser?	48
I hvilken grad håndterer barneverntjenesten meldinger i samsvar med barnevernloven?	49
I hvilken grad håndterer barneverntjenesten undersøkelser i samsvar med krav i barnevernloven?	50
Vedlegg 3: Metode og kvalitetssikring	53
Leser du dokumentet elektronisk?	56
For PC, android nettbrett eller Mac	56
Lese på iPad?	56

Illustrasjon forside: Prawny/FreeDigitalPhotos.net

Sammendrag

Bakgrunn

Forvaltningsrevisjonen er bestilt av kontrollutvalget 17.09.18 i sak 24/18.

Vi har undersøkt følgende problemstillinger:

- **I hvilken grad har barneverntjenesten en forsvarlig organisering av tjenestene?**
- **I hvilken grad samarbeider barneverntjenesten systematisk med andre kommunale instanser?**
- **I hvilken grad håndterer barneverntjenesten meldinger i samsvar med barnevernloven?**
- **I hvilken grad håndterer barneverntjenesten undersøkelser i samsvar med barnevernloven?**

Fra 01.03.17 ble Drangedal og Kragerø barneverntjeneste slått sammen til Vestmar barneverntjeneste, med Kragerø som vertskommune. Ved utgangen av 2018 hadde barneverntjenesten 15,4 ansatte.

Organisering av tjenestene

Vi har funnet at barneverntjenesten har gjort mange tiltak for å sikre at barneverntjenesten har en tilstrekkelig internkontroll. På noen områder er internkontrollen mangelfull, blant annet:

- er det ikke beskrevet hvordan kompetansebehov skal dekkes fremover,
- diverse forskrifter hjemlet i barnevernloven er ikke gjort tilgjengelig for ansatte,
- noe av lovgrunnlaget for en del interne rutiner og prosedyrer er utdatert,
- det mangler rutiner for saksbehandling av bekymringsmeldinger,
- det foreligger ikke rutiner som sikrer oppdragstakernes medvirkning og bruk av samlet kunnskap og erfaring hos disse,
- mangler det tiltak for å bruke kunnskap om brukernes erfaringer,
- det mangler rutiner og praksis for risikovurdering
- det gjennomføres ikke en systematisk overvåking og kontroll av internkontrollen.

Samarbeid med barneverntjenesten

Vi har funnet at kommunen har gjort flere grep som bidrar til at man får systematisert og formalisert samarbeidet mellom barneverntjenesten og andre kommunale instanser som jobber med barn og unge. Samordning av tjenestene under et felles kommunalområde med felles plan og styringsverktøy, legger grunnlag for at man styrer og rapporterer på felles mål.

Vi vurderer at barneverntjenesten i stor grad bidrar i felles samarbeidstiltak i Oppvekst og i samarbeidet med skoler, barnehager og helsestasjon. Rutinen for samarbeid mellom barneverntjenesten og barnehagene inneholder en del klare samarbeidspunkter. Rutinen ser ut til å fungere godt så langt, men er for ny til at den kan evalueres foreløpig. Rutinen for samarbeid mellom barneverntjenesten og helsestasjon, er for 2018 fulgt opp av barneverntjenesten og evaluert i siste møte i 2018. Samarbeidet med skolene er i mindre grad formalisert.

Barneverntjenesten har etablert faste kontaktpersoner inn mot hver enkelt skole og barnehage. De fleste ansvarlige i barnehage og skole er fornøyd med kontaktpersonene som er etablert ut mot skolene. De som i mindre grad er fornøyd har ikke hatt samarbeidsmøter med kontaktpersonene.

Skole og barnehage gir uttrykk for at de i mange saker ønsker mer informasjon fra barneverntjenesten enn de faktisk får i enkeltsaker. Et forventningsgap mellom hva barneverntjenesten gir av informasjon og hva skole og barnehage ønsker kan svekke samarbeidsklimaet. Konkrete forventninger og muligheter til informasjon kan i så fall være nyttig å få avklart i samarbeidsarenaene.

Håndtering av bekymringsmeldinger

Vi har funnet at barneverntjenesten saksbehandler bekymringsmeldinger innen fristen på syv dager, og i stor grad sikrer at melder får tilbakemelding etter at bekymringen er saksbehandlet.

Barneverntjenesten har imidlertid forbedringspotensial i å sikre god skriftlig begrunnelse for utfallet av saksbehandlingen. Dokumentasjon i henleggelsessaker forstyrres i stor grad av autotekst som skulle vært fjernet. Autoteksten er beregnet på saker der det skal konkluderes med videre undersøkelser, og er derfor misvisende i begrunnelsen for en sak som skal henlegges.

Håndtering av undersøkelser

Vi har funnet at barneverntjenesten i stor grad sørger for at barn blir hørt før det treffes vedtak etter barnevernloven. Vi har også sett at barneverntjenesten har rutiner og praksis for gi tilbakemelding til melder etter endt undersøkelse.

Barneverntjenesten har imidlertid store utfordringer med å overholde saksbehandlingsfristen på tre måneder og har fristbrudd i omtrent en av tre saker. Dette er betydelig over gjennomsnittet for kommuner i Telemark og for kommuner i kommunegruppa. Til tross for at bemanningssituasjonen har blitt mer stabil, viser utviklingen ingen tegn til bedring fra andre halvår 2017 til andre halvår 2018.

Dersom saksbehandlingsfristen ikke overholdes, skal foreldre informeres om dette. I mange saker er dette ikke gjort, og det mangler også rutiner og kontrolltiltak som sikrer at barneverntjenesten informerer foreldrene om fristbrudd.

Anbefalinger

Vi anbefaler at kommunen bør

- beskrive framtidig kompetansebehov i barneverntjenesten,
- etablere rutiner for saksbehandling av bekymringsmeldinger, sikre at utfallet av behandlingen av alle bekymringsmeldinger begrunnes rett,
- treffe tiltak som sikrer at saksbehandlingsfristen for undersøkelsessaker overholdes og at foreldre informeres ved fristbrudd,
- etablere rutiner og tiltak som sikrer bruk av brukerne og oppdragstakernes kunnskap og erfaring, sikre at det gjennomføres systematiske risikovurderinger av tjenesten,
- sikre at rutiner og prosedyrer er oppdatert og at alt regelverk er tilgjengelig og
- gjennomføre systematisk overvåking og kontroll av internkontrollen.

Skien, 05.03.19

Telemark kommunerevisjon IKS

Vil du vite mer om Telemark kommunerevisjon IKS og forvaltningsrevisjon, se vårt nettsted www.tekomrev.no. Der kan du også se alle våre rapporter.

1 Innledning

1.1 Kontrollutvalgets bestilling

Forvaltningsrevisjonen er bestilt av kontrollutvalget 17.09.18 i sak 24/18. Bestillingen er i tråd med vedtak 07.05.18, sak 25/18 om rullering av plan for forvaltningsrevisjon. I kontrollutvalgets vedtak står det:

Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjonen Barnevernet i Kragerø fra Telemark kommunerevisjon IKS i tråd med fremlagt prosjektplan, med følgende endring:

- Forvaltningsrevisjonen utvides med undersøkelser også innen barnevernets håndtering av bekymringsmeldinger, og barnevernets samhandling med andre instanser i kommunen.
- Problemstillingen «I hvilken grad får barn med tiltak en forsvarlig oppfølging av barnevernet?» trekkes da ut av prosjektet.

Hjemmel for forvaltningsrevisjon er gitt i kommunelovens § 77 nr. 4, jamfør forskrift om kontrollutvalg kapittel 5 og forskrift om revisjon kapitel 3.

1.2 Vestmar barneverntjeneste

Fra 01.03.17 ble Drangedal og Kragerø barneverntjeneste slått sammen til Vestmar barneverntjeneste, med Kragerø som vertskommune.

1.3 Problemstillinger og revisjonskriterier

Rapporten handler om følgende problemstilling:

- ***I hvilken grad har barneverntjenesten en forsvarlig organisering av tjenestene?***
- ***I hvilken grad samarbeider barneverntjenesten systematisk med andre kommunale instanser?***
- ***I hvilken grad håndterer barneverntjenesten meldinger i samsvar med barnevernloven?***
- ***I hvilken grad håndterer barneverntjenesten undersøkelser i samsvar med barnevernloven?***

Revisjonskriteriene¹ i denne forvaltningsrevisjonen er hentet fra barnevernloven, forskrift om internkontroll etter barnevernloven og aktuelle rundskriv. Kriteriene framgår under hver problemstilling nedenfor, og er nærmere omtalt i vedlegg 2 til rapporten.

1.4 Avgrensning

Vi har så langt det er mulig avgrenset rapporten til Kragerø kommune. Vi har derfor ikke undersøkt barnevernssaker fra Drangedal og samhandling mellom barneverntjenesten og Drangedal kommune.

Våre undersøkelser av barnverntjenestens samhandling med andre kommunale instanser i Kragerø er avgrenset til samhandlingen med skoler, barnehager og helsestasjon.

Når det gjelder rutiner, har vi undersøkt rutiner for saksbehandling av bekymringsmeldinger og barnevernsundersøkelser.

1.5 Metode og kvalitetssikring

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført av forvaltningsrevisor Geir Kastet Dahle, med Kirsti Torbjørnson som oppdragsansvarlig.

For å vurdere barneverntjenestens styring og organisering og samhandling med andre kommunale instanser, har vi gjennomgått sentrale dokumenter som omhandler dette, blant annet rapporteringer, virksomhetsplaner, måldokument, avviksstatistikk og rutiner/maler som brukes i saksbehandlingen og øvrige dokumenter som beskriver kommunal samhandling med barneverntjenesten. Vi har også intervjuet kommunalsjef for oppvekst, ledelsen i barneverntjenesten og et utvalg saksbehandlere.

For å få mer kunnskap om barneverntjenestens samarbeid med andre kommunale instanser, har vi gjennomført en spørreundersøkelse hvor alle rektorer, barnehageledere og leder for helsestasjon deltok.

---

¹ Det skal alltid etableres revisjonskriterier i forvaltningsrevisjon, jf. revisjonsforskriften § 7. Revisjonskriterier er de regler og normer som gjelder innenfor det området vi skal undersøke. Revisjonskriteriene er grunnlaget for revisors analyser, vurderinger og konklusjoner, Revisjonskriteriene er et viktig grunnlag for å kunne dokumentere samsvar, avvik eller svakheter.

For å få informasjon om saksbehandling av bekymringsmeldinger og barnevernsundersøkelser, har vi foretatt en stikkprøvekontroll av barnevernssaker for barn bosatt i Kragerø.

Metode og tiltak for kvalitetssikring er omtalt nærmere i vedlegg 3 til rapporten.

1.6 Høring

Rapporten er sendt på høring 18.02.19. Høringen har ført til noen rettelser i faktadelen med tilhørende justering av vurderinger, konklusjon og anbefalinger. Rådmannens høringsuttalelse ligger i vedlegg 1.

2 Organisering av tjenestene

I hvilken grad har barneverntjenesten en forsvarlig organisering av tjenestene?

2.1 Organisering, mål og ansvar

Kommunen skal beskrive hvordan barneverntjenesten er organisert, samt barneverntjenestens hovedoppgaver og mål, herunder mål for forbedringsarbeidet. Det skal klart fremgå hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt.

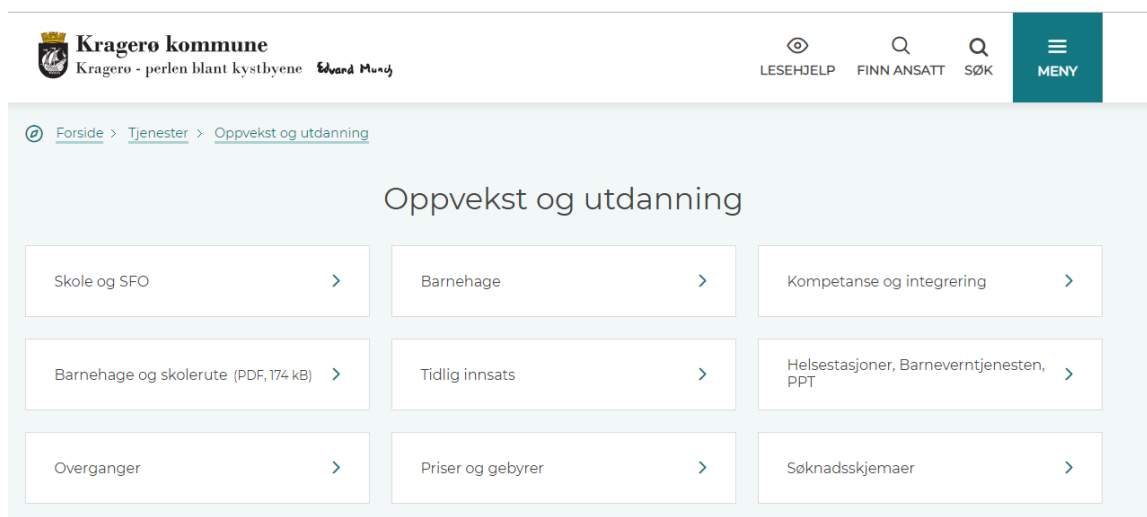
2.1.1 Organisering og ansvar

Kragerø kommune er organisert med fire kommunalområder. Dette er:

- Samfunn
- Helse og omsorg
- Stab og støtte
- Oppvekst

Barneverntjenesten er plassert i Oppvekst sammen med skoler, barnehager, voksenopplæring/flyktningtjeneste, helsestasjon og PPT. Organisasjonskart både for kommunen og kommunalområdet Oppvekst er beskrevet på kommunens nettsider se figur 1.

Figur 1 Organisering under kommunalområdet Oppvekst og utdanning hentet fra kommunens nettsider 11.02.19

Kommunen har utarbeidet administrativt delegasjonsreglement, datert 06.01.17. Her fremgår det at barnevernleder er tildelt vedtaksmyndighet etter lov om barneverntjenester (barnevernloven) og myndighet til å føre tilsyn med barn i fosterhjem. I virksomhetsplan for 2018 er oppgavene på ansvarsområdet beskrevet nærmere. I barneverntjenestens kompetanseplan for 2018 – 2020 står det at nestleder ved tjenestestedet ivaretar barnevernleders ansvar i hennes fravær. Videre delegasjon til nestleder er ikke omtalt i delegasjonsreglement.

Organiseringen av barneverntjenesten er beskrevet i enhetens virksomhetsplan for 2018. Her fremgår det at tjenesten er delt i et undersøkelsesteam og et tiltaksteam. Behandling av bekymringsmeldinger blir ivare tatt av lederteamet. I følge barnevernleder er barneverntjenesten organisert i samsvar med denne beskrivelsen.

Tall fra Kostra viser at barneverntjenesten i 2017 hadde 5,3 årsverk per 1 000 barn i alderen 0-17 år og 4 årsverk per 1 0000 innbyggere i alderen 0-22 år. Dette er det samme gjennomsnitt som gjelder for landet som helhet og for barnevernsregion sør.

2.1.2 Mål og forbedringsarbeid

Kommunen har satt mål for tjenesten både i 2017 og i 2018. I 2017 ble det satt åtte mål for tjenesten i virksomhetsplanen (kalt endringsplan på grunn av sammenslåingsprosessen med Drangedal). Disse målene og videre evalueringsarbeid er omtalt i virksomhetsplan for 2018. Det er beskrevet at målene skulle evalueres ved hjelp av en spørreundersøkelse blant ansatte. Dette ble gjort i mars 2018. Evalueringen medførte fem nye forbedringsområder.

I virksomhetsplan for 2018 er det utarbeidet seks kvalitetsmål for tjenesteområdet.

Disse er:

- Barn, unge og familier skal få hjelp som virker.
- Barn, unge og familier skal møte trygge og sikre tjenester.
- Barn, unge og familier skal bli involvert og ha innflytelse.
- Barn, unge og familier skal møte tjenester som er samordnet og preget av kontinuitet.
- Vestmar barneverntjenestes ressurser skal utnyttes godt.
- Vestmar barneverntjeneste skal sørge for likeverdige tjenester.

Kvalitetsmålene er i tråd med de mål Bufdir² har lagt til grunn for kvalitetsforbedring i barnevernarbeidet. De ulike målene er beskrevet nærmere, men det er ikke beskrevet hvordan målene skal evalueres.

2.2 Tilgang til lover og forskrifter

Barneverntjenesten skal sikre at arbeidstakerne har tilgang til og kunnskap om aktuelle lover og forskrifter som gjelder for barneverntjenesten

Vestmar barneverntjeneste benytter Visma Familia Barnevern (Familia) som fagløsning for saksbehandling. Alle ansatte har elektronisk tilgang til fagsystemet og benytter systemet daglig i saksbehandling av barnevernssaker. I dette programmet er barnevernloven, saksbehandlingsrundskrivet samt fire veiledere gjort tilgjengelig. Det finnes flere forskrifter hjemlet i barnevernloven som ikke er gjort tilgjengelig der. Vi har ikke fått informasjon om at disse er gjort tilgjengelig for ansatte på andre måter.

Kragerø kommune benytter Qualitymanager+ (QM+)³ som kontroll- og kvalitetssystem. Alle rutiner og prosedyrer som barneverntjenesten har utviklet er lagret i dette programmet. Alle ansatte i barneverntjenesten har elektronisk tilgang til kvalitetssystemet.

Saksbehandlerne vi har snakket med opplever at det er relativt greit å hente ut rutiner fra QM+, men at det burde vært ryddet i rutinene. Noen opplever at de kan bruke mer tid enn nødvendig på å finne rett informasjon. Teamlederne har noen av de samme rutinene stående i perm på kontoret, men permene er ikke alltid oppdatert med siste versjon. Noen ansatte opplyser at de bruker disse rutinene i stedet for å søke de fram i QM+.

Bufdir har utarbeidet et rundskriv i 2017 (saksbehandlingsrundskrivet) som tar for seg de ulike fasene i en barnevernssak og gir en oversikt over regelverk og sentrale problemstillinger. Dokumentet inneholder lenker til tolkningsuttalelser, andre rettskilder, rundskriv, håndbøker og veiledere både på barnevernfeltet og tilstøtende tjenesteområder. Elektronisk versjon av saksbehandlingsrundskrivet blir løpende

---

² Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) er underlagt Barne- og likestillingsdepartementet (BLD), og er et fagorgan på områdene barnevern, barn, ungdom og oppvekst, adopsjon, familievern, likestilling og ikke-diskriminering og vold og overgrep i nære relasjoner.

³ QM+ er et verktøy som kan benyttes til oppdatering og forankring av rutiner, risikoanalyse, kompetansekartlegging, avvikhåndtering samt andre deler som inngår i et godt internkontrollsystem.

oppdatert. Alle ansatte i Vestmar barneverntjeneste har elektronisk tilgang til dette dokumentet via QM+.

2.3 Ansattes kunnskap

Barneverntjenesten skal sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor fagområdet, samt om barneverntjenestens internkontroll

2.3.1 Kompetanse

Ved utgangen av 2018 hadde barneverntjenesten totalt 15,4 stillinger hvorav ingen ubesatte. 11,8 var fagstillinger. I 2017 hadde barneverntjenesten 10 ansatte. Disse var fordelt på

- sosionomer
- barnevernspedagoger
- 4,2 med annen høyskole/universitetsutdanning
- 0,8 med kontor/merkantilutdanning.

Saksbehandlerne er i hovedsak i to team, et team rettet mot arbeid med undersøkelser og et team for barneverntiltak. I tillegg er det et PMTO-team⁴ og merkantilt team.

Sammenslåingen av barneverntjenesten i Kragerø og Drangedal har ifølge barnevernleder sammenfalt med en stor turnover i personalet. Mange har sluttet og det har vært behov for flere nyansettelser. I 2018 har to sluttet hvorav en fagansatt i 100 %. Sykefraværet har for 2018 vært på 11 %. Tre ansatte har hatt permisjon i løpet av 2018.

2.3.2 Opplæring av nyansatte

Barneverntjenesten har utarbeidet «*mal for opplæringsplan for nyansatte uten utdanning og/eller erfaring fra studier/arbeid regulert etter barnevernloven*». Dette er et dokument som beskriver gjøremål og læringsmål for ansatte. Til hvert læringsmål er det beskrevet omfang av opplæring, hvem som er ansvarlig og et felt hvor det skal signeres for gjennomført. Dokumentet inneholder en oversikt over hvem som er

---

⁴ PMTO er terapeutisk metode hvor målet med behandlingen er at foreldrene og barnet skal gjenopprette en positiv relasjon. Opposisjonell atferd skal reduseres, og positiv utvikling skal fremmes.

fadder for nyansatte og hvor lenge de skal ha denne rollen. Det er også utarbeidet et tilsvarende dokument for nyansatte som har barnevernfaglig kompetanse.

Av saksbehandlerne vi intervjuet var det noen som har hatt behov for opplæring det siste året. En av disse var mindre fornøyd med opplæringen. Han/hun opplevde at det ikke ble kartlagt hva slags opplæringsbehov vedkommende hadde og at opplæringen som ble gitt var mangelfull. En annen saksbehandler beskriver at opplæringen som ble gitt var bra.

2.3.3 Sentrale kompetansehevende tiltak

Barnevernleder vurderer kurs gitt av Fylkesmannen som nyttige og det tilstrebes at alle ansatte deltar på alle kurs som arrangeres av Fylkesmann i Telemark.

I 2018 har alle fagansatte deltatt i tjenestestøtteprogrammet. Dette er et samlingsbasert tjenesteutviklingsprogram for kommunal barneverntjeneste, og det arrangeres av Bufdir. For ansatte innebærer det tre samlinger på totalt fem dager. I følge leder er dette såpass omfattende at det reduserer omfanget av andre opplæringstiltak. Hun vurderer at det er stor nytte av opplæringstiltaket.

Alle ansatte har vært på kurs hos Fylkesmannen med gjennomgang av saksbehandlingsrundskrivet. Dokumentet er i daglig bruk av ansatte og leder.

Barnevernleder deltar i Fylkesmannens barnevernsforum.

Alle ansatte skulle høsten 2018 deltatt i kompetanseprogrammet «*Barnesamtalen DCM Telemark*». Dette er et samarbeidsprogram for alle barneverntjenestene i Telemark. I følge barnevernleder er denne opplæringen forskjøvet til 2019 på grunn av manglende kapasitet i barneverntjenesten. Tiltaket står opplistet i virksomhetsplanen for 2018.

I desember 2018 har alle ansatte deltatt på et kurs om QM+ og registrering av avvik. Kurset arrangeres av rådgiver i kommunal stab.

2.3.4 Kompetanseplan

Barneverntjenesten har laget en kompetanseplan for 2018-2020. Planen er, ifølge dokumentet, laget for å «*synliggjøre kompetansehevingsbehov for ansatte i Vestmar barneverntjeneste og for å ivareta ulike oppgaver i Vestmar barneverntjeneste*». Dokumentet består av tre hoveddeler: hvilke kompetansebehov barnverntjenesten har for ulike grupper ansatte, hva de ansatte har av kompetanse/utdanning/opplæring og

hvilke opplæringstiltak som skal iverksettes i 2018 og 2019. Dokumentet inneholder også en oversikt over ulike opplæringsønsker ansatte har spilt inn gjennom medarbeidersamtaler. Delen om kompetanseplan for 2019 er i liten grad utfyllt. Flere av saksbehandlerne uttrykker at de ønsker at dette blir raskt prioritert av ledelsen. Barnevernleder er kjent med dette og vil prioritere dette framover.

2.3.5 Ansattes vurdering av egen kompetanse

De ansatte vi har intervjuet vurderer egen kompetanse som tilfredsstillende, men flere uttrykker også behov for flere opplæringstiltak. Kompetanse om internkontroll og avvikshåndtering vurderes som lav og mange ansatte er fornøyd med at de får opplæring i dette i desember 2018.

2.4 Medvirkning

Barneverntjenesten skal sørge for at arbeidstakerne og oppdragstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes,

2.4.1 Ansattes medvirkning

Barneverntjenesten har etablert ulike arenaer hvor ansatte får medvirke. I følge barnevernleder deltar ansatte i rutinegruppa, kontor/arkivgruppa og i sosial- og i trivselsgruppe. I 2017 hadde barneverntjenesten personalmøter hver uke. Barnevernleder opplevde det som nødvendig etter omorganiseringen, men tidkrevende. I 2018 er hyppigheten redusert til annenhver uke.

Hvert team har ukentlige teammøter av tre-timers varighet. Dette er en arena hvor ansatte kan melde opp saker og hvor enkeltsaker drøftes.

I tillegg arrangeres det avdelingsmøter hvor HMS, ulike planer og målsettinger for tjenesten er tema. Avdelingsmøter er for alle ansatte er heldagsmøter og arrangeres minimum to ganger i halvåret.

Ansatte vi har snakket med er fornøyd med måten de får medvirke på. Særlig rutinegruppa trekkes fram som positivt, samt at ansatte som ikke er med i rutinegruppa blir spurt om innspill og råd.

Kragerø kommune gjennomfører medarbeiderundersøkelser annet hvert år. De benytter «10-faktor» utviklet av KS. Undersøkelsen som ble gjennomført i 2018 er ifølge barnevernleder behandlet på personalmøte høsten 2018. Alle enheter i

kommunen må levere tiltaksplan på hvordan man skal følge opp resultater fra undersøkelsen. I følge kommunalsjef for Oppvekst vil neste medarbeiderundersøkelse bli gjennomført i 2020.

2.4.2 Oppdragstakernes medvirkning

I veileder til forskrift om internkontroll i barneverntjenesten defineres oppdragstakere som blant annet fosterforeldre, tilsynsførere i fosterhjem, støttekontakter og andre som kommunen måtte benytte til utføring av oppgaver på barnevernområdet. I følge kommunens hørings svar har barneverntjenesten ikke rutiner og tiltak som sikrer oppdragstakernes medvirkning.

2.5 Erfaringer fra barn og foreldre

Barneverntjenesten skal gjøre bruk av erfaringer fra barn og foreldre til forbedring av barneverntjenesten

Barneverntjenesten i Kragerø har ikke sendt ut brukerundersøkelse siden 2016. På grunn av sammenslåingsprosessen ble ikke brukerundersøkelsen fra 2016 fulgt opp i etterkant.

I handlingsplan for Oppvekst 2018 står det at det skal gjennomføres brukerundersøkelse i Vestmar barneverntjeneste, og at dette skal gjøres annethvert år. Dette er også omtalt i virksomhetsplan for barneverntjenesten. Her står det at det skal nedsettes en arbeidsgruppe som utarbeider spørsmål til brukerundersøkelsen. I følge barnevernleder vil denne bli sendt ut i 2019.

Barneverntjenesten deltar jevnlig i Ungdata ⁵undersøkelsen. I følge ungdatab.no har Kragerø gjennomført undersøkelsen i 2012, 2015 og 2018. Tiltaket er også omtalt i virksomhetsplanen. Kommunen opplyser i hørings svaret at virksomheten ikke har fulgt opp Ungdata undersøkelsen.

---

⁵ Ungdata er et kvalitetssikret og standardisert system for lokale spørreskjemaundersøkelser. Systemet er utarbeidet av Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved OsloMet – Storbyuniversitetet. Undersøkelsen innebærer at skoleelever på ungdomstrinnet og i videregående opplæring svarer på spørsmål om ulike sider ved livet sitt.

2.6 Risikovurdering

Barneverntjenesten skal skaffe oversikt over områder i barneverntjenesten hvor det er fare for svikt eller mangel på oppfyllelse av myndighetskrav.

Saksbehandlingssystemet Familia er et verktøy for å avdekke mangel på oppfyllelse av myndighetskrav. Saksbehandlingsfrister, henleggelse, utarbeidelse av tiltaksplaner og omsorgsplaner etc. kan spores her. Familia er imidlertid ikke ment som et fullverdig risikovurderingsverktøy som kan avdekke kvalitative brudd på lov og forskrift.

Barneverntjenesten har ikke gjennomført risikovurderinger eller andre skriftlige vurderinger som kan bidra til å skaffe oversikt over tjenesteområder hvor det er fare for svikt eller mangel på oppfyllelse av myndighetskrav. I følge barnevernleder har man gjennom sammenslåing av Kragerø og Drangedal barneverntjeneste hatt et stort fokus på å beramme og organisere tjenesten slik at de oppfyller myndighetskravene. I dette arbeidet har det vært naturlig å vurdere risiko for at man ikke klarer å levere forsvarlige tjenester og at ansattes rettigheter ikke blir overholdt. Barnevernleder vurderer dette arbeidet som mest nærliggende en risikovurdering, men er klar over at dette ikke er tilstrekkelig.

2.7 Arbeid med rutiner

Barneverntjenesten skal utvikle, iverksette, kontrollere, evaluere og forbedre nødvendige prosedyrer, instruksjoner, rutiner eller andre tiltak for å avdekke og rette opp overtredelse av barnevernlovgivningen.

I følge barnevernleder har de satt ned en rutinegruppe som har ansvar for å oppdatere og lage nye rutiner og prosedyrer. Hun mener rutinegruppa fram til nå har gjort mange grep for å rydde opp i rutine- og prosedyreoversikten i QM+. Høsten 2018 har de oppdatert rutiner for registrering av bekymringsmeldinger.

I følge barnevernleder har man fortsatt noen eldre rutiner som bør revideres, og som vil bli revidert av rutinegruppa etter hvert. Noen av disse kan inneholde ansattnavn på oppgaver som skal utføres som ikke lenger stemmer, feil navnebruk for Kragerø og Drangedal og manglende datofesting for oppdatering.

2.7.1 Prosedyrer for arbeid med bekymringsmeldinger og undersøkelser

Vi har undersøkt nærmere prosedyrer for håndtering av bekymringsmeldinger og prosedyre for undersøkelsessaker.

Prosedyre for registrering av bekymringsmeldinger er angitt med dokumentnummer, versjonsnummer, godkjenningsdato, revisjonsansvarlig og revisjonsdato. Dokumentet er sist revidert 24.09.18. kommunen har i tillegg prosedyre for krav om innsyn i meldinger, sist oppdatert 20.06.18. Det er ikke utarbeidet prosedyre for saksbehandling av meldinger, men det er utarbeidet en mal (gjennomgangsdokument) som kan fungere som en rettesnor for saksbehandlingen.

For arbeid med undersøkelser er det laget en sjekklister som inneholder 24 oppgaver relatert til arbeid med undersøkelser. Det kan signeres for utført for hvert punkt. Det framgår av dokumentet at denne er sist revidert 15.05.18. Det er ikke utarbeidet rutiner utover dette. I følge leder for undersøkelsesteamet er det ikke et krav at man skal fylle ut sjekklister for hver undersøkelse. Hun tror saksbehandlerne bruker dokumentet mest som en veiledning når man gjennomfører en undersøkelse.

2.8 Overvåking og gjennomgang av internkontrollen

Barneverntjenesten skal foreta systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt og bidrar til kontinuerlig forbedring i barneverntjenesten.

Siden Vestmar barneverntjeneste ble etablert har det ikke vært foretatt en gjennomgang av internkontrollen. Det er heller ikke planlagt en slik gjennomgang. I følge barnevernleder er mange av svakhetene ved dagens internkontrollsystem relativt kjent og noe det jobbes med å dekke inn.

Når internkontroll er etablert må det regelmessig undersøkes om tjenestene som leveres er i tråd med rutiner og prosedyrer. Sentralt i dette er å fange opp avvik, rapportere det og behandle det. Barneverntjenesten benytter QM+ som verktøy for å registrere avvik på tjenestekvalitet. Alle ansatte skal ha fått informasjon om at dette skal benyttes. I følge barnevernleder har en av de ansatte med god kompetanse på QM+ informert de ansatte på et personalmøte om hvordan systemet fungerer. Dette ble sist gjort vinteren 2017/2018.

Vi har fått statistikk som viser at 18 avvik ble meldt inn, behandlet og lukket i 2017. 9 av sakene hadde høy prioritet. I 2018 (første 9 måneder) har 30 saker blitt meldt inn, behandlet og lukket. 10 av sakene hadde høy prioritet. Barnevernleder får melding på e-post hver gang det er meldt et avvik og er ansvarlig for at det iverksettes tiltak for å lukke avviket.

Saksbehandlingsprogrammet Familia er bygd opp på en måte som gjør at blant annet fristbrudd og mangel på evaluering av tiltak blir fanget opp. Barnevernleder tar ukentlig ut rapporter på slike avvik fra fagsystemet og følger det opp. Ved fristbrudd må barneverntjenesten i hvert enkelt tilfelle begrunne hva årsaken til fristbruddet er. Dette blir rapportert til Fylkesmannen sammen med annen statistikk fra Familia.

2.9 Revisors vurdering av organisering og internkontroll

Kommunen skal:

- beskrive hvordan barneverntjenesten er organisert, samt barneverntjenestens hovedoppgaver og mål, herunder mål for forbedringsarbeidet. Det skal klart fremgå hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt,
- sikre at arbeidstakerne har tilgang til og kunnskap om aktuelle lover og forskrifter som gjelder for barneverntjenesten,
- sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor fagområdet, samt om barneverntjenestens internkontroll,
- sørge for at arbeidstakerne og oppdragstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes,
- gjøre bruk av erfaringer fra barn og foreldre til forbedring av barneverntjenesten,
- skaffe oversikt over områder i barneverntjenesten hvor det er fare for svikt eller mangel på oppfyllelse av myndighetskrav,
- utvikle, iverksette, kontrollere, evaluere og forbedre nødvendige prosedyrer, instruksjoner, rutiner eller andre tiltak for å avdekke, rette opp overtredelse av barnevernlovgivningen og
- foreta systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt og bidrar til kontinuerlig forbedring i barneverntjenesten.

Vi vurderer at barneverntjenesten har gjort mange tiltak for å sikre at barneverntjenesten har en tilstrekkelig internkontroll. På noen områder er internkontrollen mangelfull, blant annet:

- er det ikke beskrevet hvordan kompetansebehov skal dekkes fremover,
- diverse forskrifter hjemlet i barnevernloven er ikke gjort tilgjengelig for ansatte,
- noe av lovgrunnlaget for en del interne rutiner og prosedyrer er utdatert,

- det mangler rutiner for saksbehandling av bekymringsmeldinger,
- det foreligger ikke rutiner som sikrer oppdragstakernes medvirkning og bruk av samlet kunnskap og erfaring hos disse,
- mangler det tiltak for å bruke kunnskap om brukernes erfaringer,
- det mangler rutiner og praksis for risikovurdering
- det gjennomføres ikke en systematisk overvåking og kontroll av internkontrollen.

3 Barneverntjenestens samarbeid

I hvilken grad samarbeider barneverntjenesten systematisk med andre kommunale instanser?

- Kommunen bør ha rutiner og tiltak som sikrer samarbeid mellom barneverntjenesten og andre kommunale instanser.
- Barneverntjenesten må samarbeide med andre instanser i kommunen i samsvar med rutiner og tiltak.

3.1 Rutiner og tiltak for samarbeid

Kommunen bør ha rutiner og tiltak som sikrer samarbeid mellom barneverntjenesten og andre kommunale instanser som jobber med barn og unge.

3.1.1 Kommunens organisering av tjenester som jobber med barn og unge

Kommunen har fra november 2016 samlet de fleste kommunale instanser som jobber med barn og unge. Dette inkluderer alle skoler, barnehager, voksenopplæring/flyktningtjeneste, barneverntjeneste, helsestasjon/helsesøstertjeneste og PPT under samme kommunalområdet. Administrativt delegasjonsreglement viser at kommunalsjef for Oppvekst er tildelt ansvar for nevnte fagområder.

I følge kommunalsjef for Oppvekst har et av målene med samorganiseringen vært å bedre det forebyggende arbeidet. Hun opplever at felles organisering gjør det enklere å få til samarbeid på tvers og få felles informasjon ut til enheter og informasjon inn fra enheter. Vi har gjennomført en spørreundersøkelse hvor vi har spurt ledere for skoler, barnehager og helsestasjon om hvordan de har opplevd organisasjonsendringen. 63 % mener at sammenslåingen har ført til en stor eller/større bedring. 37 % mener sammenslåingen i liten eller ingen grad har ført til en bedring.

Kommunalsjefen mener organiseringen understreker at kommunen tar forebyggende arbeid for barn og unge på alvor og at man ser betydning av å samordne disse tjenestene.

3.1.2 Felles mål, planer og tiltak for enhetene i Oppvekst

Kommunalområdet Oppvekst utarbeider årlige handlingsplaner. I handlingsplan for 2018 er fire driftstiltak beskrevet. I omtale av disse står det at «*Kommunalområdet*

skal ha et særlig fokus på å lage en felles faglig plattform for kommunalområdet og definere en rød tråd gjennom tjenestene».

Kommunalområdet gjennomfører månedlige ledermøter hvor blant annet rektorer, barnehageledere, leder for helsestasjon og barnevernleder deltar.

I handlingsplanen er det angitt ulike mål for perioden 2018-2021 for kommunalområdet. I tabell 1 er mål hvor barneverntjenesten skal bidra med tiltak beskrevet.

Tabell 1 Mål gitt i handlingsplanen for kommunalområdet Oppvekst 2018-2021

Mål	Tiltak for barneverntjenesten	Samarbeidende aktører
Kragerø kommune sørger for at alle våre elever har forutsetninger for å fullføre videregående opplæring.	Fokus på tidlig innsats i hjemmet (hjelpetiltak).	Skole og barnehage
Kragerø kommune har trygge barn og unge som trives og lever i gode fysiske og psykososiale miljøer	Fortsette endringsarbeidet i Vestmar barneverntjeneste	Barnehage og skole
Forbyggende helse, omsorgs- og sosiale tiltak har prioritert plass i kommunens tjenestetilbud	Felles forståelse, bruk av «Kvellomodellen» i barnevernundersøkelser og evaluering av tiltak	Skole

I følge kommunalsjef for Oppvekst skal tiltakene følges opp i barneverntjenestens virksomhetsplan. Denne blir videre drøftet i samtaler mellom kommunalsjef og barnevernleder.

Tidlig innsats for barn i risiko

Kragerø kommune deltar i et programmet Tidlig innsats for barn i risiko (TIBIR). Dette er et program i regi av Nasjonalt utviklingscenter for barn og unge, og har som mål å forebygge og behandle atferdsproblemer hos barn tilpasset det kommunale tjenestenivået. Som følge av dette har kommunen brukt ansatte i skole og barnehage til å ivareta funksjonen som TIBIR-veiledere. De har fortsatt sin stilling i respektive skole og barnehage og utøver denne funksjonen i tillegg. I tillegg har kommunen utdannet to PMTO-terapeuter, og disse er ansatt i barneverntjenesten. Både TIBIR og PMTO bygger på samme faglige fundament.

Kontaktpersoner i barneverntjenesten

I kommunalområdet er det etablert kontaktpersoner fra barneverntjenesten inn mot barnehage, skoler og helsestasjon. Hver enhet har fått tildelt 2 kontaktpersoner hver. Ordningen ble etablert våren 2018.

TIK-team

Kommunen har i 2018 etablert innsats-team (TIK-team). Dette er en møtearena for tidlig oppfølging av barn i førskolealder. Det er utarbeidet et eget mandat for TIK-teamene:

- TIK teamet har som mål å bidra til tidlig innsats og tverrfaglig fokus hos barn og unge som vekker bekymring.
- Deltakerne i TIK team skal belyse barnets / elevens situasjon ut fra sitt faglige ståsted.
- TIK teamet skal foreslå tiltak som prøves ut i barnehagen / skolen eller eventuelt hjemme.
- TIK teamet skal vurdere om det skal opprettes Stafettlogg dersom det ikke allerede er opprettet.

I dette teamet sitter blant annet helsestasjon, barneverntjenesten og styrer/pedagogisk leder fra den barnehagen som melder inn en sak. Foreldre deltar normalt ikke, men må gi tillatelse til at barn kan drøftes. Det er forventninger om at barneverntjenesten deltar på alle disse møtene.

Møtet gjennomføres etter behov, og administreres av Oppvekst. Møtet varer omtrent to timer og på den tiden behandles fra en til to saker. I følge kommunalsjefen har ansatte fått opplæring om ordningen våren 2018.

I følge kommunalsjef kan en typisk tilbakemelding til barnehagen være å prøve annen tilnærming til barnet. Kommunalsjef tror ordningen vil bidra til at kunnskapen ute i barnehagene økes etter hvert som man har drøftet saker. Det vil igjen kunne øke barnehagenes evne til å håndtere saker på egen hånd. I følge kommunalsjef er de foreløpige tilbakemeldingene fra barnehagene positive.

Ressursteam

Parallelt med etablering av TIK-team er det etablert ressursteam på den enkelte skole i kommunen. Disse skal ha en lignende funksjon som TIK-teamene, men administreres

på den enkelte skole. Representant fra barneverntjenesten skal delta ved behov etter vurdering av skolen.

Det er utarbeidet mandat for ressursteamet. I mandatet står det at helsesykepleier, representant fra PPT og rektor er faste deltakere, mens barneverntjenesten deltar ved behov.

Utarbeidet oversikt over støttetjenester for barn og ungdomsfamilier

Kommunen har utarbeidet en oversikt over støttetjenester for barne- og ungdomsfamilier i Kragerø. Denne gir en orientering om ulike tjenestetilbud som kan bistå familier i vansker, samt hva man kan gjøre dersom man trenger hjelp. Det er beskrevet hvordan barneverntjenesten skal bidra med sitt tilbud inn i samarbeidet. I følge kommunalsjef blir dokumentet benyttet av ansatte i Oppvekst.

3.1.3 Tiltak for samarbeid med barnehagene

Kommunen har i oktober 2018 utarbeidet en rutine for samarbeid mellom barnevern og barnehagene i Kragerø kommune (8 kommunale og 2 private). Rutinen gjelder for 2018-2020, og beskriver rutiner for blant annet bekymringsmeldinger, innhenting av opplysninger, personvern, taushetsplikt og opplysningsplikt.

Rutinen skal evalueres årlig ved at barnevernleder møter på barnehageledermøte en gang i året for evaluering av samarbeidsrutinen, og skal revideres og fornyes etter behov.

Rutinen beskriver ulike samarbeidstiltak både ved oppfølging av barn og på et overordnet nivå mellom de to tjenestestedene. I dokumentet står det at barnehage er ansvarlig for kontaktetablering for at:

- Barneverntjenestens kontaktpersoner (minst en) deltar på personalmøte i barnehagen 1 gang i året, fortrinnsvis i oktober.
- Barneverntjenestens kontaktpersoner (minst en) kan delta på et styrer/ped.leder møte i barnehagen 1 gang i året, fortrinnsvis april/mai.
- Barneverntjenestens kontaktpersoner (minst en) kan delta på foreldremøte i barnehagen 1 gang i året, fortrinnsvis august/september.
- Deltakelse i TIK team – barnehagene og barneverntjenesten 1 gang i uka etter oppsatt møteplan.

3.1.4 Tiltak for samarbeid med skolene

Det er ikke laget rutiner for samarbeid mellom barneverntjenesten og skolene. Det som foreligger av samarbeid er regulert i samarbeidet om ressursteamene. I følge kommunalsjef for Oppvekst er det gitt signaler i ledermøter om at man ønsker at barneverntjenesten blir invitert ut/inviterer seg ut på skolene for å informere både ledere og ansatte om blant annet sine tjenester og meldeplikten.

I følge kommunalsjef for Oppvekst er det ikke skriftlige rutiner for samarbeid mellom skoler og barneverntjenesten. Dersom de samarbeidsformene som er etablert ikke fungerer som ønsket, vil man vurdere å utarbeide rutiner.

3.1.5 Tiltak for samarbeid med helsestasjon

Vestmar barneverntjeneste og Kragerø helsestasjon har laget en samarbeidsavtale som regulerer mål, ansvar og samarbeidsformer. Ansvaret for at avtalen er blitt fulgt opp er lagt til leder for helsestasjon og barnevernleder. Samarbeidsaktiviteter utover oppfølging av enkeltbarn er blant annet følgende:

- Det skal gjennomføres fire møter i året.
- Det skal være rom for uformelle drøftinger rundt generelle og spesifikke problemstillinger.
- Oppfølgingsansvar og ansvarsfordeling skal klargjøres.
- Det skal gis gjensidig veiledning.
- Man skal samarbeide om tverrfaglige prosjekter, forebyggende arbeid i kommunen.
- Man skal samarbeide om felles opplæring som interne og eksterne kurs
- Samarbeidsavtalen skal evalueres årlig.

Avtalen er signert av begge lederne 12.05.17.

3.2 Barneverntjenestens samarbeid med andre instanser

Barneverntjenesten må samarbeide med andre instanser i kommunen i samsvar med rutiner og tiltak.

3.2.1 Overordnet samarbeid på kommunalområdet

I følge kommunalsjef for Oppvekst deltar leder for barneverntjenesten i månedlige ledermøter og øvrige møter i regi av Oppvekst.

Hver mandag arrangerer Oppvekst et obligatorisk møte for ansatte i Oppvekst som har kontorer på Tange. Dette inkluderer PPT, Helsestasjon, barneverntjenesten og stab. For høsten 2018 er det utarbeidet et program med planlagte temaer. Eksempel på temaer er *informasjon om PMTO og TIBIR, informasjon fra NAV og tjenester knytta til barn, unge og foresatte og informasjon statusrapport fra de ulike tjenesteområdene*. I følge virksomhetsleder for helsestasjon har ordningen med mandagsmøter blitt evaluert av de ansatte og trukket fram som det viktigste tiltaket for å skape samarbeid på tvers i Oppvekst.

Handlingsplanen for Oppvekst beskriver at barneverntjenesten blant annet skal ha fokus på tidlig innsats i hjemmet (hjelpetiltak), fortsette endringsarbeidet i barneverntjenesten og bruke Kvellomodellen i undersøkelser og ved evaluering av tiltak. Barneverntjenestens virksomhetsplan for 2018 beskriver disse målene nærmere. Det fremgår ikke hvordan man skal jobbe for å nå målene.

Folder om barneverntjenesten

Barneverntjenesten har utarbeidet en folder med informasjon til barn/ungdom om barneverntjenesten. Denne beskriver hva de kan hjelpe til med og hvordan man kan komme i kontakt. Folderen har vært delt ut til barnehager, skoler og helsestasjon i Kragerø.

3.2.2 Samarbeid med barnehagene

Kontaktpersonrollen

Barneverntjenesten har laget en oversikt som viser navn på kontaktperson mot skoler, barnehager og helsestasjon. Hver enhet har blitt tildelt to kontaktpersoner. Flere av kontaktpersonene skal ha sendt ut e-post til barnehagene med informasjon om at de gjerne må invitere til informasjonsmøte enten med ledelse eller med ansatte. Det er usikkert om *alle* barnehagene har fått slik informasjon.

Fire av de ni barnehagene har hatt møter om forebyggende arbeid med kontaktperson fra barneverntjenesten. De samme fire barnehagene har også hatt informasjonsrunder hvor ansatte har fått informasjon fra kontaktpersonene. Tema har blant annet vært hjelpetiltak, meldingsrutiner, foreldre-barn relasjon og samarbeidsrutinen med barneverntjenesten.

Alle barnehagelederne har i spørreundersøkelsen svart at de kjenner rutinene for å sende bekymringsmelding til barneverntjenesten.

I spørreundersøkelsen svarer fem av ni barnehageleder at de i noen grad er fornøyd med samarbeidet med barneverntjenesten, mens de resterende er i stor eller svært stor grad fornøyd med samarbeidet. Tre av barnehagelederne svarer at de i liten grad er fornøyd med samarbeidet med kontaktpersonene. Ingen av disse har hatt møter med kontaktpersonene. Barnehagelederne ønsker generelt mer kontakt med barneverntjenesten, at de kan komme og informere ansatte, og at de gir beskjed dersom barneverntjenestens personale byttes ut. Flere synes det er positivt at man har fått en samarbeidsrutine som tydeliggjør ansvar og samarbeidsformer. Noen barnehageledere uttrykker at de selv bør initiere til et tettere samarbeid.

Flere av barnehagelederne beskriver samarbeidet med kontaktpersonene som positivt. Blant annet kan man diskutere saker anonymt, ta kontakt når man ønsker råd, bidrag på personalmøter og foreldremøter og deltakelse i TIK-team.

Barneverntjenesten har ikke fordelt ansvar og oppgaver mellom ansatte som er sammen om å være kontaktperson ut mot barnehagene. Saksbehandlere vi har snakket opplever at de ikke er helt oppdatert på hva slags og hvor mye kontakt den andre kontaktpersonen har med barnehagen.

Samarbeid i TIK-team

Siden TIK-teamene ble etablert i august 2018 er det arrangert ca. 6-8 møter. I alle møter har barneverntjenesten vært representert med begge teamlederne. I etterkant av møtene gjør de en muntlig evaluering av møtene. Teamleder for undersøkelsesteamet sier at de får mange positive tilbakemeldinger fra barnehagen som har vært representert. Virksomhetsleder for helsestasjon vurderer barneverntjenestens deltakelse som positivt.

3.2.3 Samarbeid med skolene

Kontaktpersonrollen

Flere av barneverntjenestens kontaktpersoner for skolene har sendt e-post til skolene med informasjon om at skolene gjerne må invitere til informasjonsmøte enten med ledelse eller med ansatte. Som for barnehagene er det usikkert om alle skolene har fått en slik henvendelse fra kontaktpersonene.

Tre av fem skoler er i noen grad fornøyd med samarbeidet med barneverntjenesten, mens to av fem skoler i liten grad er fornøyd. Mye av misnøyen er knyttet til enkeltsaker, herunder manglende barnevernstiltak rundt barn, manglende informasjon om utfall av saker og hva slags tiltak som iverksettes rundt barn. Rektorene er fornøyd

med ordningen hvor de har fått tildelt kontaktpersoner, men kun en skole har invitert kontaktpersonen til møter om forebyggende arbeid. På denne skolen har kontaktpersonen også informert ansatte om blant annet forebyggende arbeid. To rektorer uttrykker også at de selv kan invitere kontaktpersonen til dialog om forebyggende arbeid, men at de foreløpig ikke har gjort det. To rektorer uttrykker at de ønsker at barneverntjenesten blir mer synlig fremover.

En ansatt ved barnverntjenesten savner skriftlige beskrivelser av ansvarligfordelingen mellom skole og kontaktperson. I følge kommunalsjef for Oppvekst ønsker man at skole og barneverntjenesten sammen initierer til samarbeid og møter utover generelt samarbeid på individnivå.

En rektor svarer i undersøkelsen at barneverntjenesten årlig informerer ved skolens foreldrerådsmøte. På disse møtene er alle foreldrene invitert.

En av kontaktpersonene beskriver at deltakelse i samarbeidsmøter med skolene har blitt nedprioritert på grunn av stort arbeidspress på enkeltsaker.

Samarbeid i ressursteam

Skolene skal invitere kontaktpersonene inn i ressursteam når dette oppfattes som hensiktsmessig. De fleste skolene har benyttet seg av denne muligheten til nå. Ordningen oppfattes som positiv av rektorene. Virksomhetsleder for helsestasjon opplever at noen skoler i mindre grad klarer å utnytte potensialet i ressursteamene.

En av saksbehandler er fornøyd med at det ikke er fastlagt på forhånd hvem av de to kontaktpersonene som skal delta dersom skolen kaller inn til møte i ressursteamet. Da har man større grad av fleksibilitet og økt mulighet for å delta.

3.2.4 Samarbeid med helsestasjon

Samarbeidsavtalen som er inngått mellom helsestasjon og barneverntjenesten beskriver flere aktiviteter og samarbeidsformer. I følge virksomhetsleder for helsestasjon er mange av punktene oppfylt:

- Det er avholdt tre samarbeidsmøter i 2018 (skulle vært fire) og et er planlagt tidlig i 2019. Sist møte ble brukt til evaluering av samarbeidsavtalen. På møtet deltok også ansatte.
- Man samarbeider om familier, gir hverandre veiledning og diskuterer saker uformelt og anonymt om nødvendig.

- Det samarbeides om tverrfaglige prosjekter, i TIK-team og ressursteam og det er gjennomført og planlagt flere felles opplæringstiltak for ansatte i barneverntjenesten og i helsestasjon.

Helsestasjon etterlyser generelt større grad av toveis kommunikasjon rundt barn. Leder opplever at barneverntjenesten er flink til å innhente informasjon men dårligere til å dele informasjon. Dette ble også tatt opp på ledermøte i Oppvekst 03.01.19 var dette tatt opp som tema.

Samlet sett vurderer leder for helsestasjon at barneverntjenesten gradvis har blitt bedre på samarbeid.

3.3 Revisors vurdering av samarbeidet

Kommunen bør ha rutiner og tiltak som sikrer samarbeid mellom barneverntjenesten og andre kommunale instanser.

Vi vurderer at kommunen har gjort flere grep som bidrar til at man får systematisert og formalisert samarbeidet mellom barneverntjenesten og andre kommunale instanser som jobber med barn og unge. Samordning av tjenestene under et felles kommunalområde med felles plan og styringsverktøy legger grunnlag for at man styrer og rapporterer på felles mål. Månedlige ledermøter i kommunalområdet oppfattes også som positivt og gir grunnlag for felles forståelse for utfordringer og løsninger.

Samarbeidet mellom barneverntjenesten og barnehage og helsestasjon er formalisert i en samarbeidsavtale/samarbeidsrutine. En tilsvarende avtale er ikke laget med skolene.

Vi vurderer det som positivt at det er etablert arenaer hvor ulike kommunale instansene, herunder barneverntjenesten kan samarbeide på tvers om å finne løsninger for barn med behov for forebyggende tiltak.

Barneverntjenesten må samarbeide med andre instanser i kommunen i samsvar med rutiner og tiltak.

Vi vurderer at barneverntjenesten i stor grad bidrar i felles samarbeidstiltak i Oppvekst og i samarbeidet med skoler, barnehager og helsestasjon. Samarbeidsrutinen som er

inngått med barnehagene inneholder en del klare samarbeidspunkter, og ser ut til å fungere godt så langt, men avtalen er for ny til at den kan evalueres foreløpig. Samarbeidsrutinen som er inngått med helsestasjon er for 2018 er fulgt opp av barneverntjenesten og evaluert i siste møte i 2018. Samarbeidet med skolene er i mindre grad formalisert og derfor vanskeligere å følge opp.

Vi vurderer at barneverntjenesten har fulgt opp ordningen med kontaktpersoner. De fleste ansvarlige i barnehage og skole er fornøyd med kontaktpersonene som er etablert ut mot skolene. De som i mindre grad er fornøyd har ikke hatt samarbeidsmøter med kontaktpersonene.

Skole og barnehage gir uttrykk for at de i mange saker ønsker mer informasjon fra barneverntjenesten enn de faktisk får i enkeltsaker. Hvis det er et forventningsgap mellom hva barneverntjenesten gir av informasjon og hva skole og barnehage ønsker, så kan det svekke samarbeidsklimaet. Slike spørsmål kan være nyttig å få avklart i samarbeidsarenaer.

4 Barneverntjenestens håndtering av meldinger

I hvilken grad håndterer barneverntjenesten meldinger i samsvar med barnevernloven?

4.1 Behandling av bekymringsmeldinger innen frist

Barneverntjenesten skal senest innen en uke avgjøre om meldingen skal videre til undersøkelse eller henlegges.

4.1.1 Om bekymringsmeldinger

Barneverntjenesten mottar bekymringsmeldinger som de skal vurdere om skal til videre undersøkelser eller henlegges. I følge tall fra Kostra mottok Kragerø kommune færre bekymringsmeldinger i 2017 (4 % per innbygger 0-17 år) enn Telemark (4,6 %), egen kommunegruppe (4,6 %) og landet uten Oslo (4,6 %).

I 2017 mottok barneverntjenesten 86 meldinger hvorav 7 ble henlagt. Første halvår 2018 mottok de 53 bekymringsmeldinger hvorav alle gikk videre til undersøkelser.

For andre halvår 2018 gjaldt 55 bekymringsmeldinger barn fra Kragerø. 18 av disse var meldt av skole, 10 var meldt av mor/far og foresatte og 5 var meldt av barnehage. Andre aktører står for mindre andeler.

4.1.2 Fristbrudd ved behandling av bekymringsmeldinger

Bekymringsmeldinger skal avgjøres innen en uke. I 2017 var det fristbrudd i 5 av 86 saker. I første halvår 2018 var det ingen fristbrudd. Barnevernleder er ikke kjent med at de har fristbrudd i andre halvår 2018.

Barnevernleder mener at håndteringen av bekymringsmeldinger gradvis har blitt bedre etter hvert som den nye organisasjonen har satt seg.

I Telemark ble totalt 1839 meldinger avslutta i 2017. Av disse ble 27 meldinger behandlet etter fristen på 7 dager. Andelen med fristbrudd var da 1,5 %.

4.2 Begrunnelse av henleggelse

Henleggelse skal begrunnes med faglige vurderinger, med mindre meldingen er åpenbar grunnløs.

Henleggelse skal ifølge barnevernleder begrunnes i gjennomgangsdokument (se avsnitt over for mer informasjon).

Vi har undersøkt 12 bekymringsmeldinger som er konkludert med henleggelse. Nesten samtlige beskrivelser som er gitt i feltet «vurderinger» inneholder autotekst som er ment for meldinger som konkluderer med videre undersøkelse. Eksempelvis står det følgende: *«På bakgrunn av bekymringsmeldingen og framkomne opplysninger, har barneverntjenesten grunn til å tro at det er grunnlag for tiltak etter barnevernloven»*. I flere av sakene er det skrevet at meldingen henlegges på grunn av forhold som faller utenfor barnevernloven eller at det nylig er gjort en undersøkelse som ikke endte med tiltak og at innkommet melding ikke gir nye momenter i saken. I øvrige saker er det gitt noe informasjon, men ikke utover det man kan skrive i en setning. Innholdet gir i liten grad informasjon utover å vise til melding og konklusjon.

4.3 Tilbakemelding til melder innen tre uker

Barneverntjenesten skal gi tilbakemelding til melder i tråd med barnevernloven § 6-7a. Herunder skal:

- **det skal være sporbart at det er gitt tilbakemelding**
- **tilbakemelding gis skriftlig innen tre uker**
- **offentlig myndighet få opplyst hvorvidt det er åpnet undersøkelsessak etter § 4-3**

I Familia er det et eget avkrysningspunkt som viser om det er gitt skriftlig tilbakemelding til melder. Det er utarbeidet egne brevmaler tilpasset om melder er privat eller om melder er offentlig.

Vi har undersøkt om det er gitt tilbakemelding til melder i 30 saker som alle konkluderte med videre undersøkelse, se tabell 2. Her fremkommer det at barneverntjenesten har gitt tilbakemelding til offentlig melder i alle sakene og at de i tillegg har informert om utfall av undersøkelsen. En privat melder har fått informasjon per telefon, men det fremkommer ikke når informasjonen er gitt eller hva det blitt gitt informasjon om.

Tabell 2 Tilbakemelding til melder, fra mappegjennomgang

Varsler	Barneverntjenestens forpliktelse	Våre funn
Barneverntjenesten	Ingen forpliktelse	3 tilfeller
Offentlig melder	Skal ha tilbakemelding på utfall av meldingen	22 tilfeller. Er sendt brev med opplysning om utfall av meldingen i samtlige 22 saker. Brev er sendt innen 3 uker.
Privat kjent melder	Skal ha tilbakemelding på at melding er mottatt.	4 tilfeller hvorav 3 er mor eller far. Alle sakene har gått videre til undersøkelse. Ett tilfelle hvor melding har kommet fra en tredjepart per telefon. Denne er også besvart per telefon. I familia står det at man har gitt tilbakemelding per telefon. Det fremgår ikke hva man har informert om eller når den er gitt.

4.4 Revisors vurderinger

Barneverntjenesten skal innen en uke avgjøre om meldingen skal videre til undersøkelse eller henlegges.

Barneverntjenesten overholder kravet om at bekymringsmeldinger skal avgjøres innen en uke.

Barneverntjenestens vurderinger skal fremgå av sakens dokumenter.

Vi vurderer at barneverntjenesten i en del tilfeller ikke dokumenterer tilstrekkelig hva som er grunnlaget for at det skal gjennomføres en undersøkelse basert på meldingens innhold. Dokumentasjonen av saken inneholder lite informasjon utover at det vises til meldingens innhold og barneverntjenestens konklusjon.

Henleggelse skal begrunnes med faglige vurderinger med mindre meldingen er åpenbar grunnløs.

Barneverntjenesten begrunner i stor grad henleggelse med faglige vurderinger. Vurderingene som er gjort kunne vært skrevet mer utførlig samt under den overskriften man forventer å finne den.

Dokumentasjonen forstyrres imidlertid i stor grad av autotekst som skulle vært fjernet. Autoteksten er beregnet på saker der det skal konkluderes med videre undersøkelser, og er derfor misvisende i en sak som skal henlegges. Dette er uheldig, selv om det ofte kan være åpenbart hva som er autotekst, og at autoteksten ikke har noen realitet i den aktuelle saken.

Barneverntjenesten skal gi tilbakemelding til melder i tråd med barnevernloven § 3. Herunder skal:

- **det skal være sporbart at det er gitt tilbakemelding**
- **tilbakemelding gis skriftlig innen tre uker**
- **offentlig myndighet få opplyst hvorvidt det er åpnet undersøkelsessak etter § 4-3**

Gjennom saksbehandlingssystemet Familia har barneverntjenesten tilgang på standard tilbakemeldingsbrev tilrettelagt for offentlig melder og privat melder. Vi har sett at barneverntjenesten har god praksis for å sikre at offentlig melder får skriftlig tilbakemelding innen tre uker og at brevene inneholder informasjon om bekymringsmeldingen går videre til undersøkelse eller ikke. Vi har kun sett ett tilfelle hvor privat melder skulle hatt tilbakemelding. I dette tilfellet ble informasjonen ikke gitt skriftlig og det er ikke sporbart om tre ukers fristen er overholdt.

5 Barneverntjenestens håndtering av undersøkelser

I hvilken grad håndterer barneverntjenesten undersøkelser i samsvar med barnevernloven?

- **Undersøkelse etter barnevernloven skal være ferdig innen tre (eventuelt seks) måneder etter at barneverntjenesten har truffet avgjørelse om å iverksette undersøkelse.**
- **Dersom undersøkelsesfristen på tre måneder ikke overholdes, skal foreldrene orienteres om dette.**
- **Barn over 7 år skal være hørt før barneverntjenesten treffer vedtak etter barnevernloven.**
- **Dersom melding kommer fra offentlig instans eller yrkesutøvere av lover vist til i § 6-2, skal barneverntjenesten senest innen tre uker informere om hvorvidt undersøkelsen fører til vedtak eller henleggelse.**

5.1 Synliggjøring av barneverntjenestens vurderinger

Barneverntjenestens vurderinger skal fremgå av sakens dokumenter.

Bekymringsmeldinger til barneverntjenesten blir fortløpende skannet og registrert i Familia. Muntlige meldinger blir registrert i Familia av merkantil tjeneste, og håndtert på samme måte som skriftlige meldinger. Barnevernleder tar ut innkomne meldinger til ukentlige møter i lederteamet ⁶ for vurdering om melding skal henlegges eller gå videre til undersøkelse. Dersom saken skal undersøkes drøfter teamet hva som skal være tema for «undring» i undersøkelsen. I dokumentet *Intern møtstruktur* er disse rutinene beskrevet. Barnevernleder skriver notater fra møtet og «fører inn» vurderinger og konklusjon i et «gjennomgangsdokument» i Familia i etterkant. Dokumentet har blant annet rubrikk for «*Innhold i meldingen*», «*Barneverntjenestens faglige vurderinger av meldingsinnholdet*» og «*Barneverntjenestens fokus i undersøkelsen*».

---

⁶ Dette teamet består av barnevernleder, teamleder for undersøkelser og teamleder for bekymringsmeldinger og fagkonsulent.

Vi har undersøkt 30 bekymringsmeldinger der det er konkludert med videre undersøkelser. I alle sakene var det enten vist til meldingens innhold eller trukket fram vesentlige elementer i meldingen. I fem tilfeller har barneverntjenesten begrenset teksten til følgende, eller lignende: «*På bakgrunn av bekymringsmeldingen og framkomne opplysninger har barneverntjenesten grunn til å tro at det er grunnlag for tiltak etter barnevernloven kapittel 4*». Øvrige konklusjoner er mer utfyllende beskrevet, mens vurderingsfeltet har vært sparsomt utfyllt. I alle dokumentene er det beskrevet hva som vil være fokus i undersøkelsen, eksempelvis barnets psykiske helse, informasjon fra skolen etc. I følge barnevernleder er dette en del av vurderingen.

5.2 Varighet på undersøkelsen - fristbrudd

Undersøkelse etter barnevernloven skal være ferdig innen tre (eventuelt seks) måneder etter at barneverntjenesten har truffet avgjørelse om å iverksette undersøkelsen.

I følge tall fra Kostra hadde Kragerø kommune i 2017 prosentmessig like mange barn med undersøkelser i forhold til innbyggertallet som kommunegruppa de tilhører og landsgjennomsnittet uten Oslo (4,8 %).

Barneverntjenesten har gjennom saksbehandlingssystemet oversikt over om en undersøkelse får fristbrudd eller ikke. Registrerte fristbrudd er del av rapporteringen til Fylkesmannen, og er ifølge barnevernleder et sentralt styringsparameter innad i organisasjonen. I rapporteringen til Fylkesmannen fremgår det at kommunen har en høy andel fristoverskridelser, se tabell 3. I 2018 avsluttet barneverntjenesten 86 undersøkelser, hvorav 26 etter tremånedersfristen. I to undersøkelsessaker hadde kommunen utvidet fristen fra 3 til 6 måneder.

Tabell 3 Oversikt over fristbrudd 2017 og 2018, rapportert til Fylkesmannen

	Avsluttet innen 3 mnd	Avsluttet innen 3-6 mnd	Avsluttet senere enn 6 mnd	Besluttet utvidet undersøkelse	Frist-overskridelse i %
Første halvår 2017	16	16	7	2	51 %
Andre halvår 2017	30	8	3	1	32 %
Første halvår 2018	33	11	5	1	29 %
Andre halvår 2018	27	9	1	1	33 %

Tall fra Kostra viser at Kragerø har betydelig høyere andel fristoverskridelser enn andre kommuner. I 2017 har Kragerø gjennom Kostra registrert 45 % fristoverskridelser, mens gjennomsnitt for kommunegruppe 11, landet uten Oslo og Telemark er 13-15 %.

I følge barnevernleder er det et stort fokus på å gjennomføre undersøkelsene innen tre måneder. Barnevernleder er klar over at de har mange fristoverskridelser som skulle vært unngått.

I følge barnevernleder har kommunen hatt perioder med mye underbemanning, også i undersøkelsesteamet. I tillegg har man hatt mange nyansatte som har hatt behov for opplæring. Bemanningssituasjonen har blitt gradvis bedre fra 2017 til 2018, samt fra første til andre halvår 2018.

Teamleder for undersøkelser og saksbehandlerne vi har snakket med antar at mange av sakene med fristoverskridelser er saker hvor politiet er involvert. Hun tror imidlertid ikke at dette er særlig annerledes for andre kommuner. I tillegg pekes det på for lav kapasitet i undersøkelsesteamet. Tall fra Kostra viser at barneverntjenesten i Kragerø i 2017 hadde lik bemanningstetthet per innbygger som landsgjennomsnittet.

5.3 Informasjon til foreldre ved fristbrudd

Dersom undersøkelsesfristen på tre måneder ikke overholdes, skal foreldrene orienteres om dette.

Barneverntjenesten har i stedet for rutiner valgt å ha en sjekklister for undersøkelsesteam, sist oppdatert 15.05.18. Denne gir ingen informasjon om at foreldre skal informeres ved fristbrudd. I følge leder for undersøkelsesteamet skal praksis være at foreldre informeres, og at dette synliggjøres i Familia. Hun har ingen praksis for å kontrollere om dette gjøres. Saksbehandlerne vi har intervjuet beskriver at de pleier å gi denne informasjonen muntlig til foreldrene. De noterer bare sporadisk denne informasjonen i Familia.

Vi har funnet 11 undersøkelser med fristbrudd. I alle sakene var det gitt begrunnelse for hvorfor saken var forsinket. Som regel skyldtes dette at man ventet på informasjon fra andre instanser, eller at politiet har bedt barneverntjenesten avvente videre dialog med impliserte parter. I 2 saker var fristbruddet på under 1 uke. I øvrige saker var fristbrudd på fra omtrent 3 uker til 2,5 måned.

I to av sakene var det spor av at foreldre var informert om at undersøkelsesfristen på tre måneder ikke blir overholdt. I den ene saken ble dette gjort i et formelt brev og i den andre saken fremkommer det av journalnotatene. I øvrige ni saker har vi ikke funnet spor av at foreldre er informert. To av disse sakene hadde imidlertid fristbrudd på under en uke.

5.4 Barn skal vært hørt

Barn over 7 år skal være hørt før barneverntjenesten treffer vedtak etter barnevernloven.

I sjekklista for undersøkelser er det flere punkter som omhandler kontroll med at barn skal være hørt. Teamleder og saksbehandlere svarer i intervju at de er nøye på å gjennomføre dette kravet og å dokumentere i Familia dersom man har valgt å ikke involvere barnet.

Vi har gjennomgått 23 undersøkelser hvor barnet var over 7 år. I 19 av de har vi funnet dokumentasjon på at det er gjennomført barnesamtale. I tre undersøkelser står det at man har valgt å ikke involvere barnet, da det ikke anses som relevant eller hensiktsmessig. I en undersøkelse finner vi ingen dokumentasjon på at barnet er hørt, eller informasjon om at man ikke har funnet det hensiktsmessig.

5.5 Tilbakemelding til melder om utfall av undersøkelsen

Dersom melding kommer fra offentlig instans eller yrkesutøvere av lover vist til i § 6-2, skal barneverntjenesten senest innen tre uker informere om hvorvidt undersøkelsen fører til vedtak eller henleggelse.

I sjekklista for undersøkelser er det et eget punkt om at offentlig melder skal ha tilbakemelding etter endt undersøkelse. Det framgår ikke av sjekklista at utfallet av undersøkelsen skal beskrives, og at tilbakemeldingen skal gis innen tre uker. Leder for undersøkelsesteamet tror at praksis blant saksbehandlerne er bra på dette, men følger ikke opp i Familia for om dette gjøres.

Vi har undersøkt 24 saker hvor melder er offentlig myndighet. I 21 saker har barneverntjenesten sendt brev til melder hvor det informeres om hvorvidt undersøkelsen førte til vedtak eller henleggelse. Alle ble sendt innen treukersfristen. I tre saker finner vi ikke brev eller annen dokumentasjon på at offentlig melder har blitt informert om utfall av undersøkelsen.

5.6 Revisors vurdering

Undersøkelse etter barnevernloven skal være ferdig innen tre (eventuelt seks) måneder etter at barneverntjenesten har truffet avgjørelse om å iverksette undersøkelsen.

Barneverntjenesten har fristbrudd i omtrent en av tre saker. Dette er betydelig høyere over gjennomsnittet for kommuner i Telemark og for kommuner i kommunegruppa. Til tross for at bemanningssituasjonen har blitt mer stabil, viser utviklingen ingen tegn til bedring fra andre halvår 2017 til andre halvår 2018.

Dersom undersøkelsesfristen på tre måneder ikke overholdes, skal foreldrene orienteres om dette.

Barneverntjenesten orienterer i mange saker ikke foreldre dersom undersøkelsesfristen på tre måneder ikke overholdes. Det er heller ikke beskrevet i rutineene at man skal gjøre dette og det gjøres ikke kontroll i saksbehandlingssystemet på hvorvidt dette gjøres. Sjekklista som er utarbeidet inneholder ikke et punkt hvor dette kravet omtales.

Barn over 7 år skal være hørt før barneverntjenesten treffer vedtak etter barnevernloven.

Barneverntjenesten sørger i stor grad for at barn blir hørt før det treffes vedtak etter barnevernloven. Det fremgår også i rutineene at dette skal gjøres eventuelt dokumenteres hvorfor man ikke har gjort dette.

Dersom melding kommer fra offentlig instans eller yrkesutøvere av lover vist til i § 6-2, skal barneverntjenesten senest innen tre uker informere om hvorvidt undersøkelsen fører til vedtak eller henleggelse.

Barneverntjenesten sørger i stor grad for å at offentlig meldere får tilbakemelding om utfall av undersøkelsen. Det er laget mal som sikrer at informasjon om utfall av undersøkelsen blir omtalt. Fristen på tre uker har blitt overholdt i de sakene vi har undersøkt. Kravet er omtalt i barneverntjenestens rutiner, men ikke at man skal informere om utfall av undersøkelsen og at tilbakemelding skal gis innen tre uker.

6 Konklusjoner og anbefalinger

6.1 Konklusjoner

I hvilken grad har barneverntjenesten en forsvarlig organisering av tjenestene?

Vi vurderer at barneverntjenesten har gjort mange tiltak for å sikre at barneverntjenesten har en tilstrekkelig internkontroll. På noen områder er internkontrollen mangelfull, blant annet:

- er det ikke beskrevet hvordan kompetansebehov skal dekkes fremover,
- diverse forskrifter hjemlet i barnevernloven er ikke gjort tilgjengelig for ansatte,
- noe av lovgrunnlaget for en del interne rutiner og prosedyrer er utdatert,
- det mangler rutiner for saksbehandling av bekymringsmeldinger,
- det foreligger ikke rutiner som sikrer oppdragstakernes medvirkning og bruk av samlet kunnskap og erfaring hos disse,
- mangler det tiltak for å bruke kunnskap om brukernes erfaringer,
- det mangler rutiner og praksis for risikovurdering
- det gjennomføres ikke en systematisk overvåking og kontroll av internkontrollen.

I hvilken grad samarbeider barneverntjenesten systematisk med andre kommunale instanser?

Kommunen har gjort flere grep som bidrar til at man får systematisert og formalisert samarbeidet mellom barneverntjenesten og andre kommunale instanser som jobber med barn og unge. Samordning av tjenestene under et felles kommunalområde med felles plan og styringsverktøy, legger grunnlag for at man styrer og rapporterer på felles mål.

Vi vurderer at barneverntjenesten i stor grad bidrar i felles samarbeidstiltak i Oppvekst og i samarbeidet med skoler, barnehager og helsestasjon. Rutinen for samarbeid mellom barneverntjenesten og barnehagene inneholder en del klare samarbeidspunkter. Rutinen ser ut til å fungere godt så langt, men er for ny til at den kan evalueres foreløpig. Rutinen for samarbeid mellom barneverntjenesten og helsestasjon, er for 2018 er fulgt opp av barneverntjenesten og evaluert i siste møte i 2018. Samarbeidet med skolene er i mindre grad formalisert.

Barneverntjenesten har etablert faste kontaktpersoner inn mot hver enkelt skole og barnehage. De fleste ansvarlige i barnehage og skole er fornøyd med

kontaktpersonene som er etablert ut mot skolene. De som i mindre grad er fornøyd har ikke hatt samarbeidsmøter med kontaktpersonene.

Skole og barnehage gir uttrykk for at de i mange saker ønsker mer informasjon fra barneverntjenesten enn de faktisk får i enkeltsaker. Et forventningsgap mellom hva barneverntjenesten gir av informasjon og hva skole og barnehage ønsker kan svekke samarbeidsklimaet. Konkrete forventninger og muligheter til informasjon kan i så fall være nyttig å få avklart i samarbeidsarenaene.

I hvilken grad håndterer barneverntjenesten meldinger i samsvar med barnevernloven?

Vi har funnet at barneverntjenesten saksbehandler bekymringsmeldinger innen fristen på syv dager, og i stor grad sikrer at melder får tilbakemelding etter at bekymringen er saksbehandlet.

Barneverntjenesten har imidlertid forbedringspotensial i å sikre god skriftlig begrunnelse for utfallet av saksbehandlingen. Dokumentasjon i henleggelsessaker forstyrres i stor grad av autotekst som skulle vært fjernet. Autoteksten er beregnet på saker der det skal konkluderes med videre undersøkelser, og er derfor misvisende i begrunnelsen for en sak som skal henlegges.

I hvilken grad håndterer barneverntjenesten undersøkelser i samsvar med barnevernloven?

Barneverntjenesten sørger i stor grad for at barn blir hørt før det treffes vedtak etter barnevernloven. Vi har også sett at barneverntjenesten har rutiner og praksis for gi tilbakemelding til melder etter endt undersøkelse.

Barneverntjenesten har imidlertid store utfordringer med å overholde saksbehandlingsfristen på tre måneder og har fristbrudd i omtrent en av tre saker. Dette er betydelig over gjennomsnittet for kommuner i Telemark og for kommuner i kommunegruppa. Til tross for at bemanningssituasjonen har blitt mer stabil, viser utviklingen ingen tegn til bedring fra andre halvår 2017 til andre halvår 2018.

Dersom saksbehandlingsfristen ikke overholdes, skal foreldre informeres om dette. I mange saker er dette ikke gjort, og det mangler også rutiner og kontrolltiltak som sikrer at barneverntjenesten informerer foreldrene om fristbrudd.

6.2 Anbefalinger

Vi mener at kommunen bør

- beskrive framtidig kompetansebehov i barneverntjenesten,
- etablere rutiner for saksbehandling av bekymringsmeldinger, sikre at utfallet av behandlingen av alle bekymringsmeldinger begrunnes rett,
- treffe tiltak som sikrer at saksbehandlingsfristen for undersøkelsessaker overholdes og at foreldre informeres ved fristbrudd,
- etablere rutiner og tiltak som sikrer bruk av brukerne og oppdragstakernes kunnskap og erfaring, sikre at det gjennomføres systematiske risikovurderinger av tjenesten,
- sikre at rutiner og prosedyrer er oppdatert og at alt regelverk er tilgjengelig og
- gjennomføre systematisk overvåking og kontroll av internkontrollen.

Litteratur og kildereferanser

Lover og forskrifter

- Lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).
- Forskrift 15. juni 2004 nr. 905 om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv. (revisjonsforskriften)
- Lov 17. juli 1992 nr. 100 om barnevern (barnevernloven)
- Forskrift 14. desember 2005 nr 1584: Forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester (internkontrollforskriften)
- Forskrift 01. juni 2014 nr. 697 om medvirkning og tillitsperson (medvirkningsforskriften)

Offentlige dokument

- Rundskriv Q-16/2013 Forebyggende innsats for barn og unge, utgitt av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartement, Kommunal- og regionaldepartementet, Arbeidsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet og Kunnskapsdepartementet.
- Bufdir: Saksbehandlingsrundskrivet (publisert 31. mai 2017)

Tabelloversikt

Tabell 1 Mål gitt i handlingsplanen for kommunalområdet Oppvekst 2018-2021	22
Tabell 2 Tilbakemelding til melder, fra mappegjennomgang	33
Tabell 3 Oversikt over fristbrudd 2017 og 2018, rapportert til Fylkesmannen	36

Figuroversikt

Figur 1 Organisering under kommunalområdet Oppvekst og utdanning hentet fra kommunens nettsider 11.02.19	10
--	----

Vedlegg

Vedlegg 1: Høringsuttalelse fra administrasjonssjefen/rådmann

Vedlegg 2: Revisjonskriterier

Vedlegg 3: Metode og kvalitetssikring

Vedlegg 1: Rådmannens høringsuttalelse

Kragerø kommune
Kommunalområde oppvekst

Telemark Kommunerevisjon IKS
Postboks 2805
3702 SKIEN

Deres ref.

Vår ref.
19/01577-2

Dato
01.03.2019.

Høring - Forvaltningsrevisjonsrapport om barneverntjenesten

Vi viser til utkast til rapport om barneverntjenesten, datert 18.februar 2019. Vi takker for muligheten til å komme med innspill til rapporten.

Rådmannen har følgende innspill som ønskes vedlagt behandlingen av rapporten.

1. Kommentar til 2.2 (andre avsnitt) Det er bare Lov om barneverntjenester og saksbehandlerrundskrivet som ligger tilgjengelig i Familia, pluss fire veiledere; ikke alle aktuelle lover og forskrifter som regulerer barneverntjenestens arbeid.
2. Kommentar til 2.2 (fjerde avsnitt) Det er ikke alle prosedyrer i QM+ som ligger i permen hos teamlederne. Kun noen, men mange er fra tidligere Drangedal kommune som ikke er i bruk i dag. Permen er ikke eller lite i bruk av andre en evt. teamleder i undersøkelsesteamet.
3. Kommentar til 2.3.1.(andre avsnitt) Beskrivelsen av inndeling av de ansatte i team, stemmer ikke overens med organiseringen som er beskrevet i 2.1.1. Det er ikke opprettet egne team for PMTO og merkantil.
4. Kommentar til 2.3.2 (første avsnitt) Barneverntjenesten har også opplæringsplan for ansatte med kompetanse innen barnevern-begge planene er forslag/utkast til opplæringsplan som ikke har vært gjennomarbeidet eller besluttet tatt i bruk for alle nyansatte.
5. Kommentar til 2.4.2. Barneverntjenesten har ikke rutiner og tiltak som sikrer oppdragstakernes medvirkning, og at samlet kunnskap og erfaring hos disse utnyttes.
6. Kommentar til 2.5 (fjerde avsnitt) Barneverntjenesten har ikke innad i virksomheten fulgt opp Ung-data undersøkelsen.
7. Kommentar til 2.7 (andre avsnitt) Det er utarbeidet eget mandat for prosedyregruppe, som bla, som bla. sier at det er barnevernleder som skal beslutte hvilke prosedyrer denne gruppa skal jobbe med. Det er laget prosedyre for registrering av meldinger som ble utarbeidet/oppgradert i fjor; ikke prosedyre for saksbehandling av meldinger.
8. Kommentar til 3.1.2 TIK team: En til to saker gjennomgås på hvert TIK møte, ikke fire.
9. Kommentar til 3.1.2 Ressursteam (tredje avsnitt) Det er det står at det ikke er utarbeidet skriftlig materiale som beskriver ansvar og gjennomføring av ordningen. Dette medfører ikke riktighet. Kommunen har utarbeidet mandat, kontaktskjema, samtykkeskjema og referat, og en oversikt over selve modellen ift. Ressursteam i skole.
10. Nummerering av underkapitlene i kapittel 3 har noen feil.

Postadresse
Kragerø kommune
Pb. 128
3791 KRAGERØ

Besøksadresse

Telefon: +47 35986200

Epost: post@kragero.kommune.no

Bankgiro: 2655 01 43800
Org.nr.: 963 946 902

11. Kommentar til 3.3. Det gjennomføres månedlige ledermøter i Kommunalområdet.

Takk for det grundige arbeidet som er utført i forbindelse med rapporten, og tusen takk for samarbeidet.

Med hilsen

Rune Torp Olsen
Rådgiver
91678090

Brevet er godkjent elektronisk.

Kopi til: Rådmannsnivå, Bjørn Hagen, Pb. 128, 3791 KRAGERØ

Vedlegg 2: Revisjonskriterier

I hvilken grad har barneverntjenesten en forsvarlig organisering av tjenestene?

Barnevernloven § 2-1 andre ledd pålegger kommunen å ha internkontroll for å sikre at de utfører alle sine oppgaver i samsvar med krav i loven og gir et forsvarlig tilbud. I § 2-1 fjerde og femte ledd står det at det i hver kommunen skal være en administrasjon med en leder som har ansvar for oppgaver etter denne loven. Administrasjonen skal utføre det daglige løpende arbeid, herunder:

- gi råd og veiledning,
- treffe vedtak i henhold til loven, eventuelt innstille til vedtak, jf. tredje ledd,
- forberede saker til behandling i fylkesnemnda,
- iverksette og følge opp tiltak.

Det er fastsatt en egen forskrift som angir minimumskrav til hvordan denne internkontrollen skal gjennomføres.⁷ Internkontrollforskriften § 5 krever at internkontrollen må kunne dokumenteres i den form og det omfang som er nødvendig på bakgrunn av barneverntjenestens størrelse, aktiviteter og risikoforhold.

Internkontrollen skal tilpasses barneverntjenestens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold og ha et omfang og en dokumentasjon som er nødvendig for å etterleve lovens krav. Det innebærer at kommunen skal:⁸

- beskrive hvordan barneverntjenesten er organisert, samt barneverntjenestens hovedoppgaver og mål, herunder mål for forbedringsarbeidet. Det skal klart fremgå hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt,
- sikre at arbeidstakerne har tilgang til og kunnskap om aktuelle lover og forskrifter som gjelder for barneverntjenesten,
- sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor fagområdet, samt om barneverntjenestens internkontroll,
- sørge for at arbeidstakerne og oppdragstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes,
- gjøre bruk av erfaringer fra barn og foreldre til forbedring av barneverntjenesten,

---

⁷ Forskrift 14. desember 2005 nr. 1584: Forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester

⁸ Forskrift om internkontroll § 4

- skaffe oversikt over områder i barneverntjenesten hvor det er fare for svikt eller mangel på oppfyllelse av myndighetskrav,
- utvikle, iverksette, kontrollere, evaluere og forbedre nødvendige prosedyrer, instruksjer, rutiner eller andre tiltak for å avdekke, rette opp overtredelse av barnevernlovgivningen og
- foreta systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt og bidrar til kontinuerlig forbedring i barneverntjenesten.

Dette gir følgende revisjonskriterier:

Kommunen skal:

- beskrive hvordan barneverntjenesten er organisert, samt barneverntjenestens hovedoppgaver og mål, herunder mål for forbedringsarbeidet. Det skal klart fremgå hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt,
- sikre at arbeidstakerne har tilgang til og kunnskap om aktuelle lover og forskrifter som gjelder for barneverntjenesten,
- sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor fagområdet, samt om barneverntjenestens internkontroll,
- sørge for at arbeidstakerne og oppdragstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes,
- gjøre bruk av erfaringer fra barn og foreldre til forbedring av barneverntjenesten,
- skaffe oversikt over områder i barneverntjenesten hvor det er fare for svikt eller mangel på oppfyllelse av myndighetskrav,
- utvikle, iverksette, kontrollere, evaluere og forbedre nødvendige prosedyrer, instruksjer, rutiner eller andre tiltak for å avdekke, rette opp overtredelse av barnevernlovgivningen og
- foreta systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt og bidrar til kontinuerlig forbedring i barneverntjenesten.

I hvilken grad samarbeider barneverntjenesten systematisk med andre kommunale instanser?

Barnevernloven § 3-1 fastslår at kommunen skal følge nøye med i de forhold barn lever under, og at kommunen har ansvar for å finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer.

Ifølge barnevernloven § 3-2 skal barneverntjenesten medvirke til at barns interesser ivaretas også av andre offentlige organer. Barneverntjenesten skal samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivåer når dette kan bidra til å løse oppgaver som den er pålagt etter denne loven. Som ledd i disse oppgavene skal barneverntjenesten gi uttalelser og råd, og delta i den kommunale og fylkeskommunale planleggingsvirksomhet og i de samarbeidsorganer som blir opprettet.

God forebygging forutsetter samarbeid internt i kommunen. Rundskriv Q-16/2013 *Forebyggende innsats for barn og unge* gir anbefalinger til kommunene om samarbeid på tvers. Rundskrivet sier bl.a. følgende:

Kommunen har ansvar for at de ulike tjenestene for barnefamiliene er godt koordinert. Godt forebyggende arbeid vil ofte forutsette samarbeid på tvers av ulike fagområder og forvaltningsnivå. Det er viktig at det blir laget rutiner og systemer som gjør det enkelt å samarbeide. Felles forståelse av problemet, mål og virkemiddelbruk (samsyn) samt gode styrings- og rapporteringssystemer, vil øke sannsynligheten for å oppnå gode resultater. For å få til et godt samarbeid må alle ha kunnskap om og respekt for hverandres ansvar og roller. Noen kommuner har opprettet egne stillinger som oppvekstkoordinatorer blant annet for å sikre en bedre samordning av tjenestetilbudet. Andre har organisert tjenester rettet mot barn og unge i egne enheter eller etater.

Dette gir følgende revisjonskriterier:

- Kommunen bør ha rutiner og tiltak som sikrer samarbeid mellom barneverntjenesten og andre kommunale instanser. Herunder:
- Barneverntjenesten må samarbeide med andre instanser i kommunen i samsvar med rutiner og tiltak.

I hvilken grad håndterer barneverntjenesten meldinger i samsvar med barnevernloven?

I barnevernloven § 4-2 framgår det at barneverntjenesten snarest, og senest innen en uke, skal gjennomgå innkomne meldinger og vurdere om meldingen skal følges opp med undersøkelse etter § 4-3. Videre står det i § 4-2 at henleggelse av meldinger uten undersøkelse skal begrunnes skriftlig, og at begrunnelsen skal inneholde faglige vurderinger. Henleggelse av åpenbart grunnløse meldinger trenger ikke begrunnes, men det bør fremgå at de er henlagt som grunnløse.

I følge saksbehandlingsrundskrivet (BUFDIR 2017) bør barneverntjenestens vurderinger fremgå av sakens dokumenter. Videre må barneverntjenesten se

meldingen i sammenheng med eventuelle tidligere bekymringsmeldinger og opplysninger i saken.

Dersom meldingen kommer fra privatpersoner som er bekymret for barnet, skal barneverntjenesten senest innen tre uker sende tilbakemelding som bekrefter at bekymringsmeldingen er mottatt (barnevernloven § 6-7a). Ut fra bestemmelsens ordlyd og formål er det naturlig å legge til grunn at tilbakemeldingen skal være skriftlig.

Dersom meldingen kommer fra noen med opplysningsplikt til barneverntjenesten («offentlige meldere»), jf. § 6-4 andre og tredje ledd, skal barneverntjenesten i tillegg gi opplysninger om barneverntjenesten har åpnet undersøkelsessak.

Dette gir følgende revisjonskriterier:

- Barneverntjenesten skal snarest og senest innen en uke avgjøre om meldingen skal videre til undersøkelse eller henlegges.
- Henleggelse skal begrunnes med faglige vurderinger med mindre meldingen er åpenbar grunnløs.
- Barneverntjenestens vurderinger skal fremgå av sakens dokumenter.
- Henleggelse skal begrunnes med faglige vurderinger med mindre meldingen er åpenbar grunnløs.
- Barneverntjenesten skal gi tilbakemelding til melder i tråd med barnevernloven § 6-7a. Herunder skal:
  - det skal være sporbart at det er gitt tilbakemelding
  - tilbakemelding gis skriftlig innen tre uker
  - offentlig myndighet få opplyst hvorvidt det er åpnet undersøkelsessak etter § 4-3

I hvilken grad håndterer barneverntjenesten undersøkelser i samsvar med krav i barnevernloven?

Saksbehandlingsfrist

Barneverntjenesten skal snarest, og senest innen en uke, gjennomgå innkomne meldinger og vurdere om meldingen skal følges opp med undersøkelser etter barnevernloven § 4-3. Terskelen for iverksetting av undersøkelser er knyttet til om det er rimelig grunn til å anta at forholdene gir grunnlag for å iverksette tiltak etter barnevernloven kapittel 4, for eksempel hjelpetiltak, medisinsk behandling, opplæringstiltak eller omsorgsovertakelse.

En undersøkelsessak skal gjennomføres snarest og senest innen tre måneder etter at det er besluttet å iverksette undersøkelse, jf. barnevernloven § 6-9. Fristen kan være seks måneder i særlige tilfeller. I saksbehandlingsrundskrivet står følgende om utvidelse av fristen til seks måneder:

«Kommunen må begrunne hvorfor det foreligger "særlige tilfeller" som innebærer at undersøkelsesfristen i § 6-9 første ledd skal være seks måneder. Dette vil være aktuelt dersom saken er spesielt vanskelig, og det av denne grunn er behov for særlig omfattende og tidkrevende undersøkelser for eksempel ved sakkyndige utredninger som ikke lar seg gjennomføre innen tre måneder. Særlig aktuelt vil dette være dersom familien unndrar seg kontakt med barneverntjenesten. Dersom en familie tar et lengre ferie-/utenlandsopphold i undersøkelsesfasen vil også dette etter en konkret vurdering kunne medføre at undersøkelsestiden kan utvides. Forhold knyttet til barneverntjenesten, som for eksempel stor saksmengde, ferieavvikling, sykdom med videre vil ikke kunne begrunne utvidet frist.»

En undersøkelse er gjennomført når barneverntjenesten enten har truffet vedtak om tiltak eller henlagt den.

Tilbakemelding til foreldre ved fristbrudd

I følge saksbehandlingsrundskrivet skal barneverntjenesten ved fristbrudd i undersøkelsessaker informere foreldre om en eventuell utvidelse av fristen og årsaken til utvidelsen.

Barns rett til å bli hørt

Barns retten til medvirkning framgår av barnevernloven § 6-3, første ledd hvor det heter at «*et barn som er fylt 7 år, og yngre barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, skal informeres og gis anledning til å uttale seg før det tas avgjørelse i sak som berører ham eller henne. Barnets menig skal tillegges vekt i samsvar med barnets alder og modenhet*». Retten til medvirkning er nærmere regulert i forskrift om medvirkning og tillitsperson.

Informasjonsplikt til offentlig melder

I saker der meldingen kommer fra offentlige myndighet og yrkesutøvere, skal barneverntjenesten informere melder om hvorvidt undersøkelsen fører til vedtak eller henleggelse, jf. barnevernloven § 6-7 a. Dette skal gjøres senest innen tre uker etter at undersøkelsen er gjennomført.

Dette gir følgende revisjonskriterier:

- En undersøkelse etter barnevernloven skal være ferdig innen tre (eventuelt seks) måneder etter at barneverntjenesten har truffet avgjørelse om å iverksette undersøkelse.

- Dersom undersøkelsesfristen på tre måneder ikke overholdes, skal foreldrene orienteres om dette.
- Barn over 7 år skal være hørt før barneverntjenesten treffer vedtak etter barnevernloven.
- Dersom melding kommer fra offentlig instans eller yrkesutøvere etter § 6-4, skal barneverntjenesten informere om hvorvidt undersøkelsen fører til vedtak eller henleggelse senest innen tre uker etter at undersøkelsen er gjennomført.

Vedlegg 3: Metode og kvalitetssikring

Generelt om forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon skal gjennomføres og rapporteres i henhold til god kommunal revisjonsskikk og etablerte og anerkjente standarder på området, jf. forskrift om revisjon § 7. Denne rapporten er utarbeidet med grunnlag i RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon⁹.

Med utgangspunkt i det oppdraget vi har fått fra kontrollutvalget, formulerer vi problemstillinger og utleder relevante revisjonskriterier, se vedlegg 2. Deretter kartlegger og beskriver vi virksomhetens systemer, praksis eller resultater på aktuelle områder. Dette blir så vurdert opp mot revisjonskriteriene. Vurderingene leder frem til konklusjoner og eventuelle anbefalinger.

Den praktiske gjennomføringen

Undersøkelsen er rettet mot Vestmar barneverntjenesten og mot administrasjonen i kommunen i deler av problemstilling 2.

Forvaltningsrevisjonen startet opp ved oppstartbrev til Kragerø kommune 18.09.18. Oppstartsmøte ble holdt med ledelsen i kommunen og virksomhetsleder for barneverntjenesten 28.09.18. Datainnsamling ble gjennomført i månedene oktober – januar 2019.

Innsamling og bearbeiding av data – valgte metoder

Barneverntjenestens internkontroll

For å få svar på barneverntjenestens organisering, styring og øvrige internkontrolltiltak har vi gjennomgått sentrale dokumenter utarbeidet av barneverntjenesten, herunder rapporteringer, virksomhetsplaner, måldokument, avviksstatistikk og rutiner/maler brukt i saksbehandlingen. Vi har også undersøkt dokumenter som beskriver og underbygger kommunens tiltak for samhandling mellom barneverntjenesten og øvrige virksomheter.

---

⁹ Gjeldende RSK 001 er fastsatt av Norges Kommunerevisorforbunds styre med virkning fra 1 februar 2011, og er gjeldende som god kommunal revisjonsskikk. Standarden bygger på norsk regelverk og internasjonale prinsipper og standarder som er fastsatt av International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI) og Institute of Internal Auditors (IIA).

Fra administrasjonen har vi intervjuet kommunalsjef for Oppvekst og fagperson i stab med ansvar for barnevernstjenester. Fra barneverntjenesten har vi intervjuet barnevernleder, begge nestlederne og tre saksbehandlere. Bortsett fra intervju av barnevernleder har intervjuene skjedd via telefon. Alle har verifisert enten intervjureferat eller et utklipp fra rapportutkast hvor informasjon de har gitt fremkommer.

Barneverntjenestens samarbeid

For å få svar på barneverntjenestens samarbeid med andre instanser i kommunen har vi gjennomført en elektronisk spørreundersøkelse blant rektorer og barnehageledere i kommunen (herunder 3 private aktører). Ansvarlig for helsestasjon deltok også i spørreundersøkelsen og har i tillegg svart på spørsmål via et telefonintervju. Deltakerne i spørreundersøkelsen ble informert om at de ikke var anonyme i undersøkelsen. Denne informasjonen har gitt informasjon om hvordan samarbeidet har vært fulgt opp av andre kommunale instanser og hvordan de opplever barneverntjenestens innsats på området.

Saksbehandling av bekymringsmeldinger og undersøkelser

For å få svar på barneverntjenestens saksbehandling av meldinger og undersøkelser, har vi undersøkt rapporteringsdata til Fylkesmannen, intervjuet ansatte i barneverntjenesten, undersøkt rutiner og maler i saksbehandlingen og undersøkt praksis i et utvalg enkeltsaker.

Vi ba barnevernleder om en oversikt over alle meldinger som ble mottatt i første halvår 2018, totalt ca. 35 saker. Vi undersøkte 30 av disse sakene. Alle disse sakene konkluderte med videre barnevernsundersøkelse. For å vurdere hvordan barneverntjenesten begrunnet henleggelse av bekymringsmeldinger manglet vi data. Vi gjorde derfor spesifikke søk i Familia og fant på denne måten 12 slike saker, hvor alle var fra 2018. Alt utvalg har vært tilfeldig. Vi vurderer at utvalget er representativt for barneverntjenestens saksbehandling av bekymringsmeldinger og undersøkelser i 2018.

Personopplysninger

Vårt rettslige grunnlag for å behandle personopplysninger er kommuneloven § 78, sjettede ledd.

Vi behandler personopplysninger slik det er beskrevet i vår personvernerklæring. Personvernerklæringen er tilgjengelig på vår nettside www.tekomrev.no.

I forbindelse med denne forvaltningsrevisjonen har vi behandlet personopplysninger som navn og epostadresse til ansatte i kommunen. Vår stikkprøvekontroll i barnevernssaker anses ikke som behandling av personopplysninger, da ingen informasjon er behandlet utenfor Kragerø kommunes lokaler.

Gyldighet og pålitelighet

Forvaltningsrevisjoner skal gjennomføres på en måte som sikrer at informasjonen i rapporten er pålitelig og gyldig (relevant).

Gyldighet (relevans) handler om at en undersøker de forholdene som problemstillingene handler om. Pålitelighet handler om at innsamling av data skal skje så nøyaktig som mulig – at innholdet er til å stole på. Både gyldighet og pålitelighet vurderes i forbindelse med kvalitetssikringen av forvaltningsrevisjonen.

Undersøkelsen bygger på data innhentet ved hjelp av flere metoder og fra ulike datakilder, jf. beskrivelsene ovenfor. Funnene som er gjort på ulike områder og ved ulike metodiske verktøy har i stor grad forsterket hverandre. Vi mener derfor at de innsamlede dataene er tilstrekkelig gyldige og pålitelige som grunnlag for våre vurderinger og konklusjoner.

God kommunal revisjonsskikk - kvalitetssikring

RSK 001 krever at forvaltningsrevisjon skal kvalitetssikres. Kvalitetssikring skal sikre at undersøkelsen og rapporten har nødvendig faglig og metodisk kvalitet. Videre skal det sikres at det er konsistens mellom bestilling, problemstillinger, revisjonskriterier, data, vurderinger og konklusjoner.

Telemark kommunerevisjon IKS har utarbeidet et system for kvalitetskontroll som er i samsvar med den internasjonale standarden for kvalitetskontroll – *ISQC 1 Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og begrenset revisjon av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester*. Denne forvaltningsrevisjonen er kvalitetssikret i samsvar med vårt kvalitetskontrollsystem og i samsvar med kravene i RSK 001.

Leser du dokumentet elektronisk?

For PC, android nettbrett eller Mac

Dette er et PDF-dokument, som er lagt til rette for Adobe Acrobat Reader. Adobe Acrobat Reader gir pålitelig visning av PDF, og kan lastes ned gratis.

Skal du finne noe raskt?

Du kan se innholdsfortegnelsen til venstre på skjermen hvis du velger dette ikonet, som du kan klikke på til venstre i skjermen.

Klikk på ønsket kapittel for å komme direkte dit i dokumentet.

Du kan også søke etter ord i teksten. Tast Ctrl+F på PC, eller Cmd+F på Mac, og skriv inn ønsket ord i søkefeltet som dukker opp.

Lese på iPad?

På iPad kan du lese dokumentet i iBooks.

Last ned rapporten fra e-posten, og åpne den i iBooks.

Importer med iBooks

- Klikk på ikonet
- Dokumentet legges i biblioteket

Her kan du bla gjennom rapporten side for side, eller du kan hoppe til ønsket side ved å bruke sidevisning. Sidevisning velger du fra toppen av skjermen (feltet til venstre i ikonet). Det er også mulig å navigere fra innholdsfortegnelsen – det velger du også fra toppen av skjermen (feltet i midten av ikonet).

[Klikk her for å gå tilbake til forsiden.](#)